

Lietuvos premjeras: būtina išnaudoti ryšius JAV

Vilnius, liepos 2 d. (BNS/„Draugo“ info) – Premjeras Gediminas Kirkilas antradienį Washington, DC susitiko su JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos nariais. JAV lietuviai siūlė išnaudoti jų visuomeninės veiklos galimybes, skleisti teisingą informaciją apie Lietuvą ir joje vykstančius procesus ne tik viešojoje erdvėje, bet ir JAV politinėse struktūrose ir visuomeninėse organizacijose.

JAV lietuviai itin palankiai vertina naująją Pilietybės įstatymo redakciją. „Tai didelis žingsnis pirmyn, visiškai pakeitęs iki šiol buvusias mūsų nuostatas“, – pabrėžė JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Maciūnas.

Pasak G. Kirkilo, Amerikos lietuvių sumanymą minėti Lietuvos vardo tūkstantmetį Jungtinėse Valstijose derėtų palaikyti ir Lietuvos valdžios įstaigoms. Susitikime taip pat pasikeista nuomonėmis apie JAV Lietuvių Bendruomenės svarstomą galimybę įsteigti nepriklausomą „protų banką“ (Think bank), kurio tikslas būtų išnagrinėti lietuvių išeivijos problemas bei geopolitinius Lietuvos ir regiono saugumo klausimus.

Lietuvos Vyriausybės vadovas, viešėdamas Washington, DC, pakvietė Jungtinių Valstijų verslininkus investuoti Lietuvoje. Susitikęs su energetikos susivienijimo „Westinghouse“ vadovais, G. Kirkilas buvo supažindintas su jos vykdomais branduolini

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Lietuvių telkiniuose. Pabaltijiečių piknikas San Francisco. Hartford, CT paminėti birželio trėmimai (p. 2)
- Apie naują pilietybės įstatymo redakciją (p. 3)
- Prieš 90 metų gimė V. Jonikas (p. 4)
- CEES diskutavo Vidurio ir Rytų Europos klausimais (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Mūsų stalui. Lietuviški valgiai iš senovės (p. 8)
- Kovok! (2) (p. 9)
- Dar kartą apie A. H. Kirkorą (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.18 LT
1 EUR — 3.45 LT

NATO atidžiai seka kibernetinius išpuolius prieš Lietuvą

Briuselis/Vilnius, liepos 2 d. (ELTA) – NATO atidžiai seka padėtį dėl savaitgalį įvykusių kibernetinių išpuolių prieš Lietuvą, sakė NATO pareigūnas. Interneto įsilaužėliams iš užsienio šalių savaitgalį įsibrovus ir buvusios Sovietų Sąjungos simboliais paženklinus kelias dešimtis lietuviškų tinklalapių, buvo laikinai sustabdytas ir kitų tarnybinėje stotyje veikiančių tinklalapių – iš viso apie 300 – darbas. Iki pirmadienio vakaro visos sugadintos lietuviškos interneto svetainės buvo sutvarkytos.

NATO kibernetiniam saugumui daugiau dėmesio ėmė skirti pastaraisiais metais, ypač po gausių išpuolių prieš Estiją pernai pavasarį. Po jų nuspręsta Taline įkurti NATO kibernetinės gynybos centrą, organizacijos viduje steigiamos ir kitos tarnybos. Šiais metais susitikime su Baltijos šalių žurnalistais NATO generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer kibernetinį saugumą pavadino XXI amžiaus iššikiu.

Pasak NATO būstinėje Briuselyje dirbančio šios organizacijos atstovo, apie išpuolius prieš Lietuvą yra žinoma, padėtimi domisi šios srities specialistai.

Pasak NATO atstovo, siekiant užtikrinti bendradarbiavimą kibernetinio saugumo srityje, praėjusią savaitę buvo įsteigta Kibernetinės gynybos valdymo administracija (Cyber Defence Management Authority (CDMA)), ištisą parą dirba NATO Kompiuterių įvykių reagavimo centras. Tuo tarpu Taline steigiamas Ki-

Nors Lietuvos specialistai apie konkrečias šalis, iš kurių buvo pulti Lietuvos tinklalapiai, kalba atsargiai, manoma, kad išpuolius galėjo surengti Rusijos programistai.

Balsas.lt nuotr.

bernetinės gynybos centras visų pirma skirtas specialistų rengimui, strategijų kūrimui, planuojama vykdyti mokymo projektus. Prie jo steigimo prisijungė ir Lietuva.

Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas užsiminė, kad puolimams nesiliovus, Lietuva gali kreiptis į NATO. Apie kibernetinių puolimų iškelimą į tarptautinį diplomatinį lygį užsiminė ir aukšto rango Užsienio reikalų ministerijos diplomatas.

Kibernetinė ataka prieš Lietuvą praėjusį savaitgalį surengta per Prancūzijoje ir Švedijoje esančias tar-

nybines stotis. Tai žurnalistams po trečiadienį vykusio Informacinės visuomenės plėtros komiteto (IVPK) posėdžio patvirtino Ryšių reguliavimo tarnybos (RRT) direktoriaus pavaduotoja Diana Korsakaitė. Tačiau ji pažymėjo, kad šios šalys čia gali būti ir niekuo dėtos.

„Tai dar nereiškia, kad toliau tiriant įvykių grandinę, tos šalys nepasistūmės į šiaurę, rytus, vakarus ar pietus“, – sakė D. Korsakaitė, pažymėjusi, kad nors išpuoliai prieš Lietuvą nebuvo labai profesionalūs, nustatyti užpuolikus yra sudėtinga.

GUAM valstybės kviečiamos bendradarbiauti

Gruzijos, Ukrainos ir Lietuvos prezidentai (iš kairės): Michail Saakašvili, Viktor Juščenka ir Valdas Adamkus.

Džojos Barysaitės (ELTA) nuotr.

Vilnius, liepos 2 d. (BNS) – Lietuvos prezidentas paragino Gruzijos, Ukrainos, Azerbaidžano ir Moldovos (GUAM) valstybes vystyti su Lietuva susijusius projektus, ypač – transporto ir energetikos srityse.

„Kai bus nutiestas Europos–GUAM–Vidurinės Azijos transporto koridorius, jis atvers didžiules verslo galimybes visoms jo jungiamoms šalims. Šio transporto koridoriaus ašis –

Nukelta į 6 psl.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-02-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

LIETUVIŲ TELKINIAI

SAN FRANCISCO, CA

Pabaltijiečių piknikas

**DALIA GRYBINAS-LEE
DANUTĖ JANUTIENĖ**

Sekmadienį, birželio 15 d., Tėvo dieną įvyko metinis Pabaltijiečių piknikas San Pablo Dam parke, California, netoli San Francisco. Susirinko maždaug 170 lietuvių, latvių ir estų. Diena buvo graži, nors truputį vėsoka. Pikniko vieta buvo ta pati, kaip ir kiekvienais metais, netoli dirbtinio ežero, gražioje aikštelėje, tarp medžių. Ten, po stogu, buvo galima sudėti maistą ir gėrimus. Šalia buvo grotelės dešrelėms kepti, o aplinkui – mediniai stalai svečiams. Kitam gale matėsi tinklinio aikštė ir jau tinklas kabėjo, nes turėjo vykti varžybos tarp atvykusių grupių. Estai gyrėsi, kad lengvai laimės pirmąją vietą, o lietuviai ir latviai žadėjo nepasiduoti. Žmonės pradėjo rinktis iš ryto ir bendravo iki pat vakaro.

Algis Ratnikas ir Silver Stoltzen, vieni iš organizatorių, pasveikino visus susirinkusius ir kvietė padraugauti, pasivaikšinti dešrelėmis ir po to rungtyniauti. Žmonės dalijosi savo mėgiamiausiais patiekalais ir valgė

organizatorių iškeptas įvairias rūkytas dešras. Po pietų vyko tinklinio rungtynės. Lietuviai nugalėjo latvius pirmajame žaidime, bet paskui estai laimėjo kitus du ir greitai pasigrobė laimikį. Gal norėdami atsilyginti, lietuviai sukaupę jėgas ir nugalėjo estus per virvės traukimo rungtį.

Tinklinio rungtynės taip dalyvius įaudrino, kad San Francisco Lietuvių Bendruomenės (SFLB) iždininkas Algis Ratnikas juokais prasitarė, jog svarsto ar pateikti skundą Tarpautiniam olimpiniam komitetui dėl estų pergalės. Būtent estų komanda fotografavosi su laimikiu dar prieš rungtynes, o jų kapitonas Silver Stoltzen gurkšnojo alutį ir balsiai juokėsi, kai lietuvių komanda nugalėjo galinguosius latvius. Algis parašė šmaikštų laiškutį, kur smulkiai išdėstė visus tikrus ir įsivaizduotus estų prasižengimus ir prižadėjo reikalo nepamiršti. Ką padarysi, reikės ateinančiais metais lietuviams smarkiau pasidaruoti.

Po visų vaidimų Algis Ratnikas ir Vytautas Valenskas visus linksmينو grodami akordeonu.

Lietuviai sukaupę jėgas nugalėjo estus per virvės traukimo rungtį.

Estai gyrėsi, kad laimės tinklinio varžybas, nesuklydo.

Jacobs Zalte nuotr.

HARTFORD, CT

Paminėti birželio ir kiti trėmimai

DANUTĖ GRAJAUSKIENĖ

Birželio 15 d. Hartford lietuviai vėl buvo pakviesti prisiminti trėmimus, įvykdytus pirmą kartą Lietuvoje 1941 metais birželio 14–15 d. Dienos programa prasidėjo su 9 val. r. šv. Mišiomis, kurias laikė mūsų gerbiamas 91-uosius metus einęs kun. Gurrklys. Jis visada paruošia gražų progai pritaikytą pamokslą, paminėdamas trėmimus, pasveikindamas tėvus – tėvų dienos proga. Muz. Jurgio Petkaičio vadovaujamas bažnytinis choras, turįs apie dvidešimt narių giedojo Mišių metu, o po jų sugiedojo Lietuvos ir Amerikos himnus. Toliau buvo raudonų gėlių nešimas prie čia pat esančio lietuviško kryžiaus, kur sugiedota „Marija, Marija“.

Po to visi ėjo į tautinėm spalvoms papuoštą parapijos salę išklaudyti trumpos programos. Ją atliko R. Nenortienė paskaitydama šiai dienai pritaikytą eilėraštį. Ji buvo pasipuošus žalsvų spalvų tautiniais rūbais. Pagrindinę kalbą pasakė Dalia Dziukienė. Ir pati susigraudinusi kitų ašarų išspaudusi priminė, kas įvyko Lietuvoje rusams užėjus. Kadangi salėje buvo daugiausia vyresnio amžiaus lietuviai, dauguma tuos klasčius ir neteisingus žmonių gaudymus ir trėmimus gerai prisimena. Ant stalų degė tautinės spalvos žvakutės, visi dainavo Maironio „Lietuva brangi“.

Minėjimą vedė Hartford LB pirmininkas Viktoras Kogelis, kuris užbaigdamas padėkojo visiems susirinkusiems, o ypač uniformuotiems skautams, Vyčių organizacijos atstovams, kun. Gurkliui ir parapijos chorui. Jis kvietė visus pasivaikšinti. Daug raginti nereikėjo, dauguma buvo dar šiandien nevalgę, o laikrodį jau rodė beveik 11 val. r.

Užkandžiaudami žmonės dar ilgai sėdėjo prie stalų, kalbėjosi, dalijosi išpūdžiais, klausinėjo, kokie dar bus Bendruomenės renginiai. Į šį klausimą buvo sunku atsakyti, nes bažnyčia ir salė yra remontuojama. Tuo tikslu rengimas vėlu, specialus komitetas bando surinkti bent pusę milijono dolerių. Klebonas Chas Jacobs užtikrino, kad parapija dar ilgai gyvuos. Džiaugiamės, kad jis mums padeda, vis ragina dalyvauti gausiose programose ir veikloje.

Baisiojo birželio minėjimas Hartford – prie lietuviško kryžiaus dalyviai gieda „Marija, Marija“.

Alfonso Dziko nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –
Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiilkti kopiją.

El-paštas:

**rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org**

administracija@draugas.org

D. Žalimas: „Nauja Pilietybės įstatymo redakcija skatina teisinį nihilizmą“

Jau pranešėme, kad Seimas priitarė Pilietybės įstatymo naujai redakcijai, pagal kurią užsienyje gimę išeivių vaikai ir ES ar NATO valstybių pilietybę įgyjantys lietuviai galės turėti du pasus.

Už šį įstatymą š. m. birželio 30 d. balsavo 78, prieš – 4, susilaikė 9 parlamentarai. Naujasis pilietybės įstatymas išgalios, jei jį pasirašys prezidentas Valdas Adamkus. Pagal naująjį darbo grupės ruošą įstatymą, dvigubą pilietybę numatoma suteikti iš viso 7 grupėms: ES ar NATO valstybių piliečiams, politiniams kaliniams ir tremtiniams bei trijų kartų atžaloms, sovietų okupacijos metu iš Lietuvos pasitraukusiesiems bei jų palikuonims, tradiciškai gausiai „salerėse“ kaimyninėse valstybėse gyvenantiems lietuviams, išimties tvarka gavusiems lietuvišką pasą, šalia jau kitos valstybės turimo dokumento, taip pat Lietuvos piliečių vaikams bei tų valstybių piliečiams, su kuriomis Lietuva pasirašytų tarptautinę sutartį dėl dvigubos pilietybės. Šiuo metu Lietuva nėra sudariusi nė vienos panašaus pobūdžio sutarties.

Naujo įstatymo būtinybė iškilo, kai Konstitucinis Teismas 2006 m. lapkričio 16 d. nutarimu pabrėžė, kad galiojantis Pilietybės įstatymas prieštarauja Konstitucijai. Pasak Konstitucinio Teismo, dvigubos pilietybės atvejai turi būti reta išimtis.

Pakomentuoti Seimo priimtas Pilietybės įstatymo nuostatas paprasėme tarptautinės teisės žinovą **Dainių Žalimą**.

Deja, bet tai vienas prasčiausių Seimo priimtų įstatymų tiek Konstitucijos požiūriu, tiek apskritai teisiniu požiūriu. Tai tiesiog bandymas nepaisyti Konstitucinio Teismo nutarimą. Apmaudi padėtis, kai įstatymo rengėjai populistiskai skuba prieš rinkimus, nes esą bando įsiteikti užsienyje gyvenantiems lietuviams ir net nesistengia kruopščiai parengti įstatymo nuostatų. Pavyzdžiui, teko girdėti kelis – labai prieštaringus – aiškinimus, ką reiškia nuostata „tradiciškai gyvenantys lietuvių kilmės asmenys valstybėse, kurios turi sieną su Lietuva“. Susidaro įspūdis, kad įstatymas priimtas, taikant jį biurokratiniam aparatui, pasirenkant technines formuluotes, nesirūpinant, kad jos būtų aiškos visiems. Spėju, kad, jei kas nors apskųs naująjį įstatymą Konstituciniam Teismui, jis bus pripažintas niekiniu. Mano galva, tai supranta net patys šio įstatymo rengėjai.

Esu įsitikinęs, priimtas įstatymas neturi nieko bendro nei su tautiškumo puoselėjimu, nei su solidarumo skatinimu. Jis paniekina galiojančią pilietybės sampratą, pasak kurios, pilietybė – tai abipusis įsipareigojimas: tiek valstybės įsipareigojimas žmogui, tiek ir žmogaus – valstybei.

Susidaro įspūdis, kad kartais dabar galiojančios pilietybės įgyjimo nuostatos yra sąmoningai painiojamos, o visuomenė klaidinama. Jei būtų tinkamai įsiklausoma į tai, ką numato dabartinis įstatymas, nereikėtų jokių ypatingų pataisų, o nesusipratimų kiltų kur kas mažiau. Juk yra aiškiai pasakyta, kad visi asmenys, kurie jau turėjo dvigubą pilietybę iki to laiko, kai buvo pateiktas Konstitucinio Teismo išaiškinimas, ją ir išlaiko. Ty. niekas iš nieko nenori atimti turimos dvigubos pilietybės. Naujosios nuostatos galioja tik tiems asmenims, kurie turėdami Lietuvos pilietybę sąmoningai siekia kitos valstybės pilietybės ir ją įgyja. Asmeniškai nematau, kad šiuos asmenis reikėtų premijuoti jiems suteikiant dvigubą pilietybę.

Esu įsitikinęs, kad daug išmintingiau būtų elgtis kaip elgiasi Lenkija, kur kiekvienas lenkų kilmės žmogus gauna „lenko kortą“. Pastaroji suteikia jam praktiškai visas teises, kurias suteikia pilietybė, išskyrus balsavimo teisę. Lygiai taip pat ir Lietuvoje galėtume išnaudoti neribotą teisę į pilietybę išsaugojimo galimybę lietuvių kilmės asmenims. Jis įgalina suteikti teisę į pilietybę visiems lietuvių kilmės asmenims nepaisant jų gyvenamosios vietos. Pastarieji galėtų bet kada įgyti Lietuvos pilietybę. Tereikėtų išpildyti vieną sąlygą – atsisakyti kitos valstybės pilietybės. Taigi asmeniui būtų išduodamas dokumentas, liudijantis jo pilietybę ir jis galėtų naudotis visomis pilietybės suteikiamomis teisėmis išskyrus teisę balsuoti Seimo ir Prezidento rinkimuose. Žinoma, turėtų būti numatytos išimties tais atvejais, kai kitos valstybės pilietybė pagal tos šalies įstatymus įgyjama be žmogaus valios (pvz. gimstant) arba jei jos paprasčiausiai neįmanoma atsisakyti, o kai kuriose valstybėse tokiu būdu nuostata yra įtvirtinta. Šie atvejai turėtų būti suvokiami kaip išskirtiniai ir jiems skiriamas atskiras dėmesys.

Manau, toks sprendimas būtų kur kas labiau atitikęs Konstitucijos dvasią, o dabar, deja, propaguojamas teisinis nihilizmas.

Bernardinai.lt

Kova su vėjo malūnais

PETRAS KATINAS

Vos tapęs naujuoju Rusijos prezidentu savo pirmtako Vladimir Putin parinktas Dmitrij Medvedev metėsi į kovą prieš neregėtai suklestėjusią visų lygių valdininkų, net ir mažiausių valdžios sraigtelių, korupciją. Pats D. Medvedev, susitikęs su vieno populiaraus Rusijos savitraščio „Argumenty i fakty“ („Argumentai ir faktai“) žurnalistų grupe, į žurnalistės Tatjana Kuznecova, rašančios korupcijos temomis, klausimą „ar išvis įmanoma pažaboti korupciją, kuri apėmė visas be išimties gyvenimo sferas?“, pareiškė: „Kaip teisininkas aš jau seniai priėjau išvados, kad jokių įstatymų pagalba korupcijos nepažabosi. Antraip, mes ją būtume sunaikinę jau prieš 150 metų. Na ir kas, kad siuntėme juos į kalėjimus, netgi galvas kapojome, o korupcija vis tiek klestėjo. Tai reiškia, kad korupcija Rusijoje yra ne teisinė problema.“ D. Medvedev toliau išdėstė, kad didžiausia bėda yra ilgaamžės istorinės kultūrinės tradicijos. Teisingumo, įstatymų gerbimo tradicijos, anot Rusijos prezidento, Rusijoje niekada nebuvo išgalėjusios, todėl ir yra „pasibaisėtino lygio“. Aišku, D. Medvedev nepasakė nieko naujo, teigdamas, kad teisinių normų nepaisymas, vadinamas teisiniu nihilizmu, tvirtai išgalėjo visuose visuomenės sluoksniuose, užvaldė visas visuomenės socialines grupes, ne tik „činovnikus“. Pats prezidentas viešai pripažino tą visiems rusams puikiai žinomą tiesą, kad net kelių milicininkui stabdant automobilį daugiau kaip 90 proc. vairuotojų neraginami ima krapštyti pinigines. Jie žino, kad nedavęs policininkui duoklės turėsi bėdų. Nesvarbu, kad vairuotojas nieko nepažeidė, nevirsijo greičio, jo automobilis tvarkingas. Atskiruose miestuose jau nusistovėjo nerašytos taisyklės, kiek rublių reikia aukoti policininkui. O ką jau kalbėti apie tolimųjų kelionių vairuotojus. Jie puikiai žino, ką ir kiek reikia mokėti kelių tvarkdariams, pervažiuojant iš vienos vietos į kitą, iš vienos srities ar rajono į kitą sritį ar rajoną ir t. t. Žinant neapbrėpiamas Rusijos platybes susidaro didžiulės sumos. Bet nieko nepadarysi, nes pats naujasis Rusijos prezidentas atvirai pareiškė neturįs vilčių, kad kelių nacionalinio kovos su korupcija plano dekretų pagalba būtų įmanoma iš esmės pakeisti padėtį, t. y. pažaboti korupciją. „Tačiau būtina ką nors daryti, nes padėtis katastrofiška“, – pareiškė D. Medvedev. Taigi vėl kylama į kovą. Tik ta kova daugiau primena ne tiek kovą su vėjo malūnais, kiek eilinę propagandinę „antį“.

Besidomintys Rusijos istorija žino, kad dabar vėl imta šlovinti Rusijos imperatorę Jekateriną II už Rusijos imperijos sienų išplėtimą. Ir imperatorės laikais kalbėta, jog Rusijoje visi „činovnikai“ vagia ir ima kyšius. Įdomu, kad Jekaterina II į tokį savo pavaldinių elgesį žiūrėjo gana filosofiskai. Mat net ir tarp aukštų valdininkų atsirasdavo naivuolių, imperatorę raginusių koki nors pernelyg išsismaginusi vagį ar sukčiū išvaryti iš tarnybos ar net pasodinti į kalėjimą. Atsakydama į tai Jekaterina II sakė, jog nevalia to daryti. Mat, pasak Jekaterinos, toks „činovnikas“ jau sočiai prisivogė, pasistatė rūmus, prisipirko žirgų ir karietų, aprėdė prancūziškai savo žmoną ir dukteris, o paskyrus jo vieton naują, kuris viso to neturi, tas ims dar didesnius kyšius, kol nepasieks tokios pat gerovės.

Dabar gi D. Medvedev paskirtas Nacionalinio antikorupcinio komiteto pirmininkas Kiril Kabanov pareiškė, jog vilčių išsikapstyti iš duobės suteikia tai, kad pirmą kartą kovos su korupcija tarybai vadovaus pats Rusijos galva – prezidentas. Iki tol tais reikalais užsiiminėjo premjerai ir vienas iš prezidento padėjėjų. Padėjėjas – o ne patarėjas... K. Kabanov pateikė net keliolika pasiūlymų, kaip įveikti ar bent mažumėlę apkapoti galvas korupcijos slibinui, ir siūlo pirmiausia priimti nuolat atidėliojamą kovos su korupcija įstatymą, o taip pat iš esmės pakeisti valstybės tarnybos įstatymą. Be to, K. Kabanov pateikė daugybę pavyzdžių apie korupcijos Rusijoje klestėjimą. Pavyzdžiui, kyšiai stojant į aukštąsias mokyklas, kurias baigus užtikrinama valstybinė tarnyba, siekia iki šimto tūkstančių dolerių. Tuo tarpu norint tapti teisėju, esą reikia mokėti net kelis milijonus dolerių. Todėl pats prezidentas D. Medvedev teigia sieksias pirmiausia teismų reformos, nes, pasak jo, teismų korupcijos sistemos apyvarta jau viršija 300 milijardų dolerių per metus. Siekiant teisėjų korupciją sumažinti, teisėjus siūloma ne skirti, o rinkti. Tačiau tuo niekas netiki.

„Nugalėti korupcijos neįmanoma, nesant nepriklausomų informacijos priemonių“, – pabrėžė K. Kabanov. Jis pareikalavo atkurti prezidento Boris Jelcin laikais priimtą dekretą, kuriuo visos ministerijos ir žinybos įpareigojamos per tris dienas patikrinti žiniasklaidoje paskelbtus faktus apie valdininkus korupcionierius ir kyšių prievartautojus. Pagaliau siūloma biudžeto grobstytojams ir švaistytojams rengti viešus teismo procesus, o korupcinius nusikaltimus sulyginti su tėvynės išdavimu. Todėl korumpuoti valdininkai turi būti baudžiami mažiausiai iki penkiolikos metų kalėjimo. Dauguma rusų tokiems pasiūlymams pritaria. Tik kas iš to? Šiomis dienomis putiniška Valstybės Dūma atmetė D. Medvedev pateiktą įstatymo projektą, kuriame buvo siūloma, kad valstybės tarnautojų šeimų nariai taip pat deklaruotų savo turtą. Vadinasi, Dūma nusprendė palikti viską kaip buvę. Kitaip tariant, valdininkams leista netrukdyti ir toliau vogti ir plėšti.

Lietuvių Fondas

sveikina XIII Lietuvių Tautinių šokių rengėjus, dėkoja pasišventusiems tautinių šokių mokytojams, džiaugiasi ir didžiuojasi šokėjų pasirodymais!

Jūs įnašai Lietuvių Fonde užtikrins, jog lietuviškojo tautinio šokio ratelis ilgai, ilgai suktųsi dainos aide...

LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
14911 127th Street, Lemont, IL 60439

VINCAS JONIKAS
1918–2006

Degantis tiltas

Praeitis anapus tilto,
Vis toliau nuo jos veržuos-
Pasitiks ir kapo smiltys,
Arba gegužė beržuos.

Lydime kažkur jaunystę
Mums nežinomais keliais,
Ir negalime išdryse
Klaust nuėjus, ar įleis.

Gal paims likimas rykštę
Ir parodys mums duris,
Ar ant sapno vakarykščio
Sunkų akmenį užris.

Pasižiūriu, dega tiltas
Į anų dienų kraštus-
Ten paliko visos viltys
Mano vasaros karštos.

1944. X. 17

PRIEŠ 90 METŲ GIMĖ VINCAS JONIKAS

Savo poeto žemaitija nepamiršo

ALFONSAS NAKAS

Kai „Draugas“ išspausdino pranešimą, kad 2006 m. rugsėjo 7 d. mirė Vincent Jonikas, bereikėjo tik „Lietuvių enciklopedijos“ IX tome patikrinti gimimo datą, kad įsitikintum, jog mirė poetas Vincas Jonikas, mano jaunystės draugas. Ilgai nelaukęs, parašiau žiupsnelį nostalgikų prisiminimų, parinkau keletą Vinco eilėraščių ir viską dienraščiui išsiunčiau. „Draugas“ visa tai išspausdino 2006 m. sausio 28 d. Vyliausi, kad Hot Springs, AR dar yra stiprių, lietuvių bei poezija besidominčių tautiečių, Vincą Joniką pažinojusių, jei ir ne kaip poetą, tai bent kaip kaimyną lietuvių, kurių vienas ar viena parašys „Draugui“ apie Vinco mirtį bei jo pragyventus dešimtmečius (?) tame lietuvių telkinyje. Ėjo savaitės, mėnesiai, bet Hot Springs lietuviai neprabilo.

Ir štai – staigmena! Šių metų sausį atėjo laiškas iš Kaunatavos bibliotekos vedėjos Vilijos Jocienės. Ji gavo mano rašinio apie Vincą Joniką „Drauge“ kopiją. Padėkojusi Vilija prašo su Vinco gyvenimu susijusių atsiminimų ar bet kokios medžiagos apie jį. Kadangi mudu su Vincu išskyrė intensyvus amerikietiškas gyvenimas, tūkstančiai mylių, adresų keitimas kelis kartus ir daug kitų aplinkybių, laiško rašytojai neturėjau pasiūlyti informacijos jos ruošiamam veikalui apie Vincą. Vis dėlto jos paskatintas, įklimpau į savo vis nebajamą tuštinti archyvą ir iš jo ištraukiau net 13 (taip, trylika!) Vinco man rašytų laiškų. Su ilgai nudelstu laišku Vilijai pasiunčiau tik vieną Vinco man rašyto laiško kopiją, atspaudus apie Vincą iš bostoniškos enciklopedijos bei žinyno „JAV lietuviai“ ir dar nevertų minėti smulkmenų. Į mano nuviliantį laišką atsakymo negavau.

Bet iš V. Jocienės laiško sužinojau, kad Kaunatavoje, Telšių rajone

nepasakyta nuo kada, yra rengiamos literatūrinės šventės „Poezija sodų žydėjime“. Į tuos renginius suvažiuoja ne tik kaunataviečiai, poezijos mėgėjai, bet ir iš tolimų apylinkių bei iš miestų, būtent iš Telšių ir Šiaulių atvykusieji. Mano džiaugsmui, apie Vincą Joniką ten kalbama, apie jį pasakoja dar ten tebesilankanti Vinco sesuo Regina. Pernai tame „Sodų žydėjimo“ renginy buvo skaitomi Vinco eilėraščiai.

Šį pavasarį Vincui Jonikui jo 90 gimtadienio proga „Sodų žydėjimo“ dienomis bus skirtas ypatingas dėmesys. (Šio rašinio pradžioje minėjau, kad Vincas gimė 1918 m. gegužės 30 d.) Laiške V. Jocienė neparasė, kurią gegužės dieną Vinco gimtadienis bus švenčiamas, nes juk sodai Žemaitijoje žydi gegužės pradžioje, ne gale. Jeigu poezijos dienos ten tikrai rengiamos vaismedžiams žydinti, tai mano pastabos rašomos jau *post factum*. Bet argi tai svarbu? Džiaugsmą kelia žinia, kad mano bičiulis „amerikonas“ savo kraštiečių nėra užmirštas.

O kas iš „Draugo“ skaitytojų, gyvenančių Amerikoje, nori žinių apie Kaunatavą, teatsiverčia „Lietuvių enciklopedijos“ XI tomo 225 psl. ir ten ras bažnytikaimio Kaunatavą su (kairiu kirčiu ant paskutinio skiemens) aprašymą, pasirašytą santrumpa V. Jnk. Santrumpa, kuri mane nustebino! Patikrinęs to tomo pradžioje išspausdintą sąrašą su bendradarbių pavardėmis bei jų santrumpomis, radau, kad V. Jnk. yra V. Jonikas. Iki šiol nežinojau, kad mano bičiulis Vincas ne tik kūrė poeziją bei rašė straipsnius, bet ir bendradarbiavo, kaip ir aš pats, bostoniškoje „Lietuvių enciklopedijoje“! Aišku, jis tai darė, kai mudviejų keliai jau buvo išsiskyrę.

Rašydamas V. Jocienei užsiminiau, kad būtų malonu apie Kaunatavos „Poezijos sodų žydėjime“ renginius skaityti ir „Draugo“ dienraštyje.

Minint kraštietį, poetą Vincą Joniką

VILIJA JOCIENĖ

K. Praniauskaitės VB Kaunatavos filialo vyr. bibliotekininkė

Kai pavasaris žemę vėl papuošia žalia spalva, o darželiuose sužysta gėlės – grįžta į gimtinę paukščiai. Tada po Lietuvą suka ratas ir Poezijos paukštė, aplankydamą daugelį miestų ir kaimelių, suburdama poetus pabūti kartu, paskaityti naujų eilių, pasisemti idėjų. Tradiciniai K. Praniauskaitės VB Kaunatavos filialo organizuojami poezijos skaitymai jau šeštus metus iš eilės vyksta žy dint obelims didžiuliame sode. Šių metų skaitymai skirti kraštiečio, išeivio, poeto Vinco Joniko 90-tajam gimtadieniui pažymėti, tad jo eilėraščiai ir pradėjome renginį. Poezijos aukurą uždegė susirinkęs poetų būrys, o žvakutę prie poeto eilėraščių knygų parodėlės – jo sesuo Regina. Į skaitymus susirinkę Telšių poetai negailėjo posmų, dosniai dalijo juos susirinkusiems.

Poetas Vincas Jonikas gimė 1918 m. gegužės 30 d. Mantvydų kaime, Luokės valsčiuje (dabar Upynos apylinkė), Telšių rajone ūkininkų šeimoje. Mirus jaunai mamai, Vincą ir jo brolių Antaną padėjo užauginti ir į mokslus išleido pamotė. Baigęs Kaunatavos pradinę mokyklą, vėliau mokslus tęsė Telšių dailės mokykloje, kurioje mokėsi gaminti baldus. O kadangi buvo smalsus, pamotės paragintas, įstojo į Plikšių žemės ūkio mokyklą, kurią 1937 m. sėkmingai baigė. Dar buvo išvykęs mokytis į Vilnių menų mokyklon, bet jos nebaigęs grįžo į tėviškę. Vėliau įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Tarnavo Panevėžyje aviacijos batalione ir labai tuo didžiavosi. Tarnavo iki prasidedant karui.

Kaime jį ir brolių Antaną (1919–1965) visi dar prisimena kaip kaimo muzikantą, vakaruškų organizatorių. Buvo sukūrę net savo kapelą. Tačiau labiau nei žemė ir muzika Vincą traukė poezija. Nors tėvai gyveno ūkiškai ir darbų netrūkdavo, atėjus įkvėpimui jis eidavo į klėtėlę po beržu ir rašydavo. Tėvas nepiktai paburbėdavo, užtardavo ir pamotė. Besibai giant karui ir artėjant frontui link Mantvydų, 1944 m. spalio 4 d. su tėvu ir broliu Antanu pasitraukė į Vakarus. Iš pradžią gyveno Vokietijoje, vėliau JAV. Lietuvoje liko pamotė ir sesutė Regina. Liko ir prisiminimai bei nostalgija gimtinei, kuri ryškiai jaučiasi visoje jo poezijoje. Į Lietuvą taip ir negrįžo. Kartą susiruošus begrižtant pavogė visus dokumentus. Turėjęs dėl to daug nema-

lonumų. Tačiau mintimis ir laiškais vis minėjo tėviškę, puikiai prisiminė visus kaimynus.

Apsigyvenęs Amerikoje bendradarbiavo su lietuviškai leidžiamų laikraščių bei žurnalų redakcijomis, ypač dažnai jo poezija ir straipsniai pasirodydavo „Karyje“, „Ateityje“, „Į laisvę“ bei „Eglutėje“. Amerikoje išleido ir poezijos knygas „Trys margi laiškeliai“ (1947), „Pakeleiviai“ (1949), „Brangmens“ (1951), „Sielvarto raudos“ (1951), „Lydėjau viešnią vėtroje“ (1968), Romoje išleista „Skambutis“ (1974). Visi eilėraščiai apie jo išgyvenimus, meilę tėvynei ir joje paliktai „laumei“, tremtinio dalia. Ypač brandi jo knyga „Lydėjau viešnią šiaurėje“ (1968), kurioje atsikirose dalyse sudėti eilėraščiai parašyti dar Lietuvoje, Vokietijoje, Amerikoje. Paskutinė dalis „Pergalės būgnai“ apibendrina visus skyrius, į jį sudėti to meto naujausi eilėraščiai. Šioje knygoje jis pats pristato savo knygą parašydamas be galo poetišką ir jausmingą savo biografiją, kurioje galima išskaityti jo begalinę meilę ir pagarbą gimtam kraštui ir artimiesiems. Daug jo straipsnių pasirodė ir spaudoje. Rašė ir domėjosi karyba, Lietuvos kunigaikščiais, literatūra, Lietuvos problemomis. Jo straipsniai buvo vertinami ir nagrinėjami. Ypač jo teorija apie Druskininkų kilmę ir pavadinimą.

Gimtajame kaime apie poetą daugelį metų nebuvo kalbama. Atsitiiktinumo dėka studentė Kristina, ieškodama senų fotografijų, nuklydo į Mantvidus. Sužinojo, jog ten stovėjęs fotografijos paviljonas ir dirbęs žymus fotografas Antanas. Sesuo Regina pasakodama apie jį, papasakojo ir apie Vincą. 2006 m. gegužės mėn. V. Joniko poezija pirmą kartą buvo skaitoma viešai, per poezijos skaitymus Kaunatavos soduose. Dalyvavo ir sesuo Regina.

Labai džiaugėsi ir sakė, kad Vincui tai būtų didelė laimė. Susirašinėjimas su juo jau buvo nutrūkęs ir artimieji nežinojo tolimesnio jo likimo. Po renginio imta ieškoti internetu. Atsiliepė „Draugo“ redakcija, deja, atsiųsdama jo nekrologą. Vincas Jonikas mirė 2006 m. rugsėjo 7 dieną Hot Springs. Tad pirmųjų poezijos skaitymų metu dar buvo gyvas. Šių metų poezijos skaitymai Kaunatavos soduose skirti poeto 90-mečio jubiliejui pažymėti, o žvakutė, kuri skaitymo metu buvo uždegta prie jo išleistų knygų iškelia poeto gimtuosius namus, kur dar auga jį menantis beržas. Taip nors iš dalies išpildėme poeto svajonę aplankyti Lietuvą.

Tradicioniai poezijos skaitymai jau šeštus metus iš eilės vyksta žy dint obelims didžiuliame sode.

Birželio 19 d. Kongreso rūmuose Gustavs Plato (ALA), Peteris Blumbers (ALA), atstovai Allyson Schwartz (D-PA), Karl Altai (JBANC), John Sherry (atstovė ir patarėja A. Schwartz užsienio politikos klausimais).

CEEC diskutavo Vidurio ir Rytų Europos klausimais

MONIKA RAMANAUSKAITĖ
Specialiai „Draugui“
iš Washington, DC

Š. m. birželio 19 d., JAV Kongreso rūmuose, Washington, DC, vyko politinė diskusija, kurios organizatoriai – Vidurio ir Rytų Europos koalicija (The Central and East European Coalition – CEEC). Diskusijos metu dėmesys buvo skiriamas aktualiams ir svarbiems globaliniams klausimams, tarp kurių – JAV ir Rusijos bendradarbiavimui, energetikos aktualijoms ir Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (North Atlantic Treaty Organization – NATO) plėtrai.

Pranešimą pristato Kongreso narys Dan Lipinski.

CEEC sudaro 18 nacionalinių etninių organizacijų, atstovaujančių Amerikos gyventojus, kurių šaknys glūdi Vidurio ir Rytų Europoje. Rayburn rūmuose vykusioje renginyje dalyvavo Kongreso nariai: Allyson Schwartz (D-PA), Chris Smith (R-NJ) ir Dan Lipinski (D-IL), taip pat JAV ambasadorius NATO Kurt Volker ir buvęs Amerikos ambasadorius Gruzijoje bei Kazachstane Bill Courtney.

Vakaro diskusijos metu daugiausia dėmesio buvo skiriama JAV ir Rusijos santykiams, kalbėta apie naują Rusijos vadovą, besitęsiantį Rusijos pasipriešinimą NATO plėtrai ir Maskvos ketinimą išplėsti šalies įtaką energetikos srityje, taip sukeliant tam tikrų problemų kaimyninėse valstybėse. Remiantis pagrindinėmis pasisakymų mintimis, JAV turėtų padėti Ukrainai ir Gruzijai siekti „Narystės veiksmų plano“ (Membership Action Plan – MAP) statuso, kuris minėtoms šalims leistų priartėti prie NATO, o Europa ir Rusija

turėtų apsvarstyti strateginį bendradarbiavimą energetikos klausimais.

Kongreso rūmų atstovė A. Schwartz susitikime išreiškė tvirtą paramą Gruzijos demokratijai ir „Narystės veiksmų plano“ plėtrai. Savo kalboje ji atkreipė dėmesį į strateginę Gruzijos narystės naudą jai tapus NATO bloko šalimi. Gruzijos bendruomenei A. Schwartz pažadėjo, kad Kongresas tęs Gruzijos valstybės palaikymą šiai siekiant demokratijos ir jos tikslą – tapti NATO nare.

Kongreso rūmų atstovui Ch. Smith ir senatoriui Ch. Dodd (D-CT) vakaro metu buvo suteikti CEEC apdovanojimai už paramą ir nuopelnus sprendžiant Vidurio ir Rytų Europos klausimus: smerkiant ir prieštaraujant Rusijos naudojamam spaudimui prieš buvusias Sovietų Sąjungos bloko šalis, pasisakant už JAV nuolatinę kovą dėl žmonių teisių ir demokratijos.

Pažymėtina, kad Kongreso narys Ch. Smith yra vienas iš vadovų kuriant ir stiprinant demokratiją Baltarusijoje. Jo didelis indėlis ir ypatingas dėmesys buvo skirtas įtvirtinant Baltarusijos demokratijos aktą („Belarusian Democracy Reauthorization Act“).

Vakaro svečius bei diskusijos dalyvius sutiko ir priėmė Kongreso grupės, atstovaujančios Vidurio ir Rytų Europos interesus, pirmininkas D. Lipinski ir Respublikonų vadovas Thaddeus McCotter. Renginyje taip pat dalyvavo atstovai iš Estijos, Gruzijos, Lenkijos ir Rumunijos ambasadų bei daugybė Kongreso rūmų darbuotojų. Forumo dalyviai sėkmingai aptarė svarbius tarptautinius klausimus, kurie yra vieni aktualiausių šalies politikoje, ruošiantis JAV prezidento rinkimams, įvyksiantiems š. m. lapkričio mėnesį.

CEEC atstovauja daugiau nei 22 milijonus amerikiečių. Jos nariai – Jungtinis Baltijos Amerikos nacionalinis komitetas (Joint Baltic American National Committee – JABNC), kurį sudaro trys organizacijos, taip pat dalyvavo vykusioje politinėje diskusijoje. Į renginį atvyko JAV Estų Bendruomenės (Estonian American National Council – EANC) prezidentė Marju Rink-Abel, JAV Latvijos asociacijos (American Latvian Association – ALA) atstovai Peteris Blumbers ir Gustav Plato bei JBANC direktorius Karl Altai kartu su Erin Williamson ir Monika Ramanauskaite.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

VIENU ŠŪVIU – TRIS ZUIKIUS

„Draugo“ š. m. gegužės 31 d. šeštadienio numeryje pasirodė skelbimas: „Liepos 27 d., sekmadienį: Ateitininkų namuose vyks metinė JAV LB Vidurio Vakarų apygardos gegužinė.“ Aiškiai pasakyta – Vidurio Vakarų apygardos gegužinė. O kaip su Vidurio Rytų, Vidurio Pietų, Vidurio Šiaurės apygardomis? Ar ir jos yra pakviestos? Perskaičius skelbimą, taip neatrodo. Ar jau apylinkės nebeegzistuoja? Pasiūgome ir Krašto valdybos. Ar neatėjo laikas atstatyti LB valdžią tokią, kokia ji buvo įsteigta? Juk tų dviejų skirtingų nuomonių Bendruomenėje nebėra. Jokio pavojaus, kad apylinkėse susiorganizavę gali nepaklusti priešingai nuomonei.

Nusibodo dvigubos pilietybės klausimas. Juk mes visi žinome, kad priimdami Amerikos pilietybę turėjome atsisakyti Lietuvos pilietybės. Atsisakyti pilietybės popieriuje. Niekas, jokie naujojo krašto įstatymai negali išplėsti gimtojo krašto piliety-

bės iš mūsų širdies. Laikykime pagarbiai Lietuvos pilietybę savo širdyse. Nėra jokių abejonių, kad Lietuvoje mes galime susigrąžinti pilietybę popieriuje. LB turėtų atlikti tikrai labai svarbų ir nelengvą darbą – įskiepyti tą Lietuvos pilietybę į čia gimusiųjų širdis. Jei čia gimę išlaikys Lietuvos pilietybę savo širdyje ir jei norės, gaus ją lengvai Lietuvoje popieriuje. Linkiu pakeisti pastangų kryptį.

Pasaulio lietuvių centras! Kur? Čikagos priemiestyje. Čikaga – lietuvinas. Ten lietuvių gyvena daugiau, kaip visur kitur Amerikoje sudėjus. Galėtų būti Čikagos lietuvių centras, Illinois lietuvių centras, pagaliau – Amerikos lietuvių centras, bet pasaulio... Pasaulio lietuvių centras yra Lietuva, Vilnius! Labai norėtusi gauti atsakymą, kodėl Lemonto lietuvių centrui duotas toks vardas.

Rozė Ražauskienė
Dearborn Hts, MI

ŠTAI IR STEBUKLAS!

Dr. Romualdas Kriaučiūnas, kaip tikras profesionalas psichologas, besirūpindamas mūsų sveikata, o ypač smegenų lankstumu, jau ne pirmą kartą užduoda jiems mankštą, kad šie nepavirstų „makaronais“.

O štai su atskridusiu jo vedamuoju „Septyni JAV lietuvių išeivijos stebuklai – kas jie?“ įvyko tikras stebuklas (ir kas sakė, kad dabar visai nebėra stebuklų?!). Birželio 25 d. „Draugą“ su čia minimu vedamuoju gavome birželio 27 d. (tai greičiau už laišką, paprastai „Draugas“ atropoja po 2–3 savaites, jei iš viso nedingsta). Ogi ir su laiškais komedijos vyksta. Birželio 11 d. tame pačiame mieste išsiųstas gimtadienio atvirukas turėjo būti gautas kitą dieną – birželio 12 d., o jis atsirado pašto dėžutėje tik birželio 23 d. – po 11 dienų (paštas sumetė kaltę buvusiems potvyniams). Tai tokios tragikomiškos „baikos“ vyksta čiabuviškuose paštuose.

Tačiau grįžkime prie reikalo – parašyti prašomus savo 7 JAV lietuvių išeivijos stebuklus. XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje tai būtų lietuvių imigrantų nuostabi meilė ir ryžtas išlaikyti lietuvių bei ją skleisti naujai kartai, kuriant lietuviškas „saleles“: bažnyčias, mokyklas, liet. namus, klubus, dienraščius, bankus, apdraudos įstaigas, organizacijas (kurių buvo per 300), beveik 100-metis dienraštis „Draugas“, Šv. Kazimiero kapinės ir Algimanto Kezio knyga-albumas „Palikę tėviškės

namus“ apie jas su gausybe puikiausių nuotraukų: paminklų, mauzoliejų, statulų, skulptūrų, Rūpiniojų, įvairiausių liet. kryžių, koplytstulpių ir daugiau dailininkų skulptorių meno kūrinių. Tautinės kapinės; bostoniškos „Lietuvių enciklopedija“ ir „Encyclopedia Lituanica“; Lietuvių opera Čikagoje; JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos knyga „Lietuvių pėdsakai Amerikoje (800 puslapių tikra JAV lietuvių istorija); Pasaulio Lietuvių Bendruomenės įsteigta Lietuvių kalbos ir literatūros katedra Illinois universitete Čikagoje. Dar liko neišvardintas visas glėbys lietuviškų stebuklų...

Susikaupus ir mintyse naršydamas po mūsų tautos kultūros lobynus, negalėjau atsikratyti amžiams įstrigusių, berods, diplomato ir poeto Jurgio Baltrušaičio žodžių: „Sugrius Kūno Kultūros rūmai, Laisvės Alėjos asfaltas sudūžės, amžių vėjai gal ir Nemuną išdžiovins, tik nemirs lietuvių vardas, nei mūsų šalies šlovė, jei lietuviško Fidijsaus (Phidias apie 490 m. pr. Kr. senovės Graikijos didingiausias skulptorius, turėjęs milžinišką įtaką graikų menui; iš visų jo darbų teišliko išorinės Parthenon skulptūros) kaltas mūsų laukų granite įkūnys amžinosios kūrybos žodį, jei pasaulio muzikai, jei koncertų salės mūsų muzikos aidais skambės!“

Stasė E. Semėnienė
Baraboo, WI

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

Š. m. liepos 1 d. „Drauge“ išspausdintame straipsnyje „LR Užsienio reikalų ministras kvietė mylėti Lietuvą tokią, kokia ji yra“ padaryta klaida. LR ambasadoriaus JAV Brūz-

gos vardas yra ne Andrius, bet Audrius. Teisininko iš Lietuvos pavardė yra Siudika.

Redakcija

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Vilnius, liepos 1 d. (ELTA) – Lietuvos bankas į apyvartą išleido 50 litų vertės sidabrinę proginę monetą pagal tarptautinę sidabro monetų programą „Europa. Europos kultūros paveldas“. Ši, jau 55-oji Lietuvos banko išleista proginė moneta, skirta Lietuvos kryždirbystei, kurią Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija UNESCO įrašė į Žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo paminklų sąrašą.

Monetos abiejose pusėse – tradicinės Lietuvos kryždirbystės simboliai: vienoje pusėje mediniai, kitoje – metaliniai kryžiai. Monetos dailininkas Rytas Jonas Belevičius jos pristatyme Lietuvos banke sakė, kad sumanymo ir formos supratimas atsirado ir remiasi senąja tradicija, o lietuviu dvasia „medžio gabalėlyje“ – iš to, kad kryžius jam buvo ir yra kaip perkūnsargis, kuriam žmogus patiki savo mintis, viltis ir norus, palieka gerus ir blogus darbus bei energiją. Geroji kyla į dangų, blogoji nuleidžiama į žemę. „Ta energija tokia galinga ir šiandien labai svarbi ne vien mums, bet ir Europai. Matyt, tokių perkūnsargių jau reikia visam pasauliui“, – kalbėjo menininkas. **ELTOS** nuotr.

Seimas ėmėsi vardų ir pavardžių rašymo taisyklių

Vilnius, liepos 1 d. (BNS) – Parlamentarai pritarė dviem įstatymų projektams, kuriais siekiama teisiškai sutvarkyti vardų ir pavardžių suteikimą, keitimą, ištaisymą ir rašymą, numatyti bendruosius reikalavimus vardams ir pavardėms. Posėdžio metu pasigirdo siūlymų sujungti abu projektus į vieną, tačiau buvo nuspręsta tokią galimybę aptarti svarstant šiuos projektus Seime rudenį.

Specialistų parengtas Vardų ir pavardžių įstatymo projektas numato, kad dokumentas, kuriame įrašytas asmenvardis, turi išsaugoti oficialiai vardu ir pavarde pažymėtą asmens tapatybę, o ne sukurti naują.

Įstatymo projektu siekiama nustatyti bendrą taisyklę, kad vardai ir pavardės dokumentuose gali būti rašomi arba lietuviškais rašmenimis, arba kitais lotyniško pagrindo rašmenimis, naudojant nelietuviškas raides q, x ir w.

Pasak projektą pristačiusios tei-

singumo viceministrės Eglės Radušytės, detalesnę vardų ir pavardžių sudarymo ir rašymo tvarką turėtų nustatyti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos parengtos ir patvirtintos taisyklės ir poįstatyminiai aktai.

R. Kupčinsko teigimu, parengtame projekte siekiama išsaugoti senąsias lietuviškų vardų ir pavardžių formas arba pageidaujantiems leisti jas susigrąžinti.

Pasak jo, vardas ir pavardė neturi būti nurašoma ir perrašoma, papildant valstybinės kalbos abėcėlę maždaug 100 keliadešimties kalbų raidžių ir diakritinių ženklų. R. Kupčinsko nuomone, vartojant pavardes su nelietuviškais diakritiniais ženklais, būtų pradėtas paslėptas lietuvių abėcėlės keitimas ir lietuvių kalbos sistemos ardymas.

Šiuo metu vardų ir pavardžių rašymą nustato Aukščiausiosios Tarybos–Atkuriamojo Seimo 1991 metais priimtas nutarimas.

Lietuvos premjeras: būtina išnaudoti ryšius JAV

Atkelta iš 1 psl. projektais visame pasaulyje. Lietuva kartu Lenkija, Latvija ir Estija planuoja statyti naują atominę elektrinę Lietuvoje, jos poveikio aplinkai studija, kuri leis apsispręsti dėl būsimosios jėgainės galingumo, bus baigta rugpjūtį. Neatmetama galimybė, kad Lietuvai kar-tu su kaimyninėmis šalimis statant naują atominę elektrinę, jos statyboje gali dalyvauti JAV energetikos milžinės „General Electric“ ir „Westing-house“.

Baigdamas pirmąją savo apsilankymo Washington, DC dieną, G. Kirkilas dar susitiko su Amerikos lietuvių ekonominės plėtros patarėjų tarybos nariais, Lietuvos Garbės konsalais ir Jungtinių Valstijų verslininkais.

JAV verslininkus labiausiai domino aukštųjų informacinių technologijų plėtros Lietuvoje galimybės, mokslo ir verslo ryšiai, švietimas. Pasak premjero, aktyvesnė Lietuvos ekonominės plėtros agentūros veikla skatintų Jungtinių Amerikos Valstijų verslininkų domėjimąsi Lietuva.

Gediminas Kirkilas Washington, DC dar susitiks su JAV Valstybės sekretore Condoleezza Rice ir JAV viceprezidentu Dick Cheney. Pokalbių metu numatoma aptarti bevizio režimo įvedimo paspartinimą. Lietuvos Vyriausybės vadovas taip pat skaitys paskaitą Strateginių ir tarptautinių studijų centre, o vėliau išskris į San Francisco.

V. Adamkus pasirašė Rusiją papiktinusias pataisas

Vilnius, liepos 1 d. (Delfi.lt) – Prezidentas Valdas Adamkus pasirašė pataisas, kuriomis susirinkimuose uždrausta naudoti nacių ar sovietų simboliką ir kurios sulaukė karšto Maskvos pasipiktinimo. Parašus jis padėjo Rusijos Valstybės Dūmai ruošiant griežtą atsaką į šiuos ir kai kuriuos kitus Lietuvos žingsnius pastarosiomis savaitėmis.

Birželio viduryje priimtomis pataisomis Seimas uždraudė susirinkimus, kuriuose rodomi nacių ar sovietų simboliai. Tiesa, parlamentarai nesutiko, kad jie būtų draudžiami ir partijų simbolikoje.

Konservatorės Vilijos Aleknaitės-Abramikienės siūlymu Susirinkimų įstatymas buvo papildytas draudimu rengti susirinkimus, kuriuose rodomi nacistinės Vokietijos, SSRS arba LSSR herbas, vėliava, ženklas, uni-

forma su šiais simboliais, vėliava su nacistine svastika, SS ženklų, sovietiniu kūju ir pjautuvu arba raudona penkiakampe žvaigžde.

Rusijos Federacijos Tarybos vadovas Sergej Mironov tokius veiksmus pavadino „marazmu“, o Užsienio reikalų ministerijos atstovas Aleksandr Nesterov – bandymu paniekinti žuvusių kovoje su fašizmu žmonių atminimą. Dėl to Maskvoje prie Lietuvos ambasados buvo surengta protesto akcija.

Rusijos Valstybės Dūma ketina priimti pareiškimą, kuriame, be kita ko, turėtų būti neigiamai įvertintas šis Seimo sprendimas. Išvakarėse Dūmos vicepirmininkas Oleg Morozov jį įvertino kaip absurdišką ir įžeidžiantį. „Tai įžeidžia žmonių, kurie po šiais simboliais įveikė fašizmą, atminimą“, – pareiškė jis.

Siūloma grąžinti išvežtus istorinius archyvus

Vilnius, liepos 1 d. (BNS) – Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Parlamentinės Asamblėjos (PA) komitetas patvirtino dokumentą, kuriuo organizacijos valstybės skatinamos atverti istorinius archyvus, o išvežtuosius iš šalių – sugrąžinti atgal.

Dokumentas priimtas antradienį Kazachstano sostinėje Astanoje vykusios PA Demokratijos, žmogaus teisių ir humanitarinių klausimų komitete.

Daugumos dalyvavusiųjų parlamentarų iš įvairių šalių balsais rezoliucija priimta su Lietuvos Seimo narių pataisomis, kuriomis šalys skatinamos „aktyviai ir dalykiškai dirbti dvišaliu pagrindu tam, kad būtų užtikrintas kuo skubesnis archyvų grąžinimas į kilmės šalį“. Šalys įsipareigojo vidaus teisėje priimti būtinas įstatymų pataisas. Komitete patvirtintą dokumentą dar turi patvirtinti ESBO PA plenarinėje sesijoje.

Lietuvos siūlomą rezoliucijos pataisą Demokratijos, žmogaus teisių ir humanitarinių klausimų komitete pristatė Seimo narys Raimondas Šukys. Pasak jo, nors rezoliucija apima

siūlymus atverti visus archyvus, tačiau Lietuvai svarbu, kad jos istoriniai dokumentai, kurie iš šalies buvo išvežti po 1940 metų sovietų okupacijos, nacių valdymo metu 1941–1944 metais bei kitais laikotarpiais, sugrįžtų atgal.

Šiuo atveju kalbama apie tarpukario Lietuvos archyvinius dokumentus, kurių vieni yra atsidūrę Rusijoje, Vokietijoje bei kitur, o kiti – privačiose rankose.

Kaip pasakojo R. Šukys, iš pradžių tikėtasi, kad rezoliucijai, o labiausiai – Lietuvos pasiūlymams priešinsis rusų parlamentarai, tačiau šie neišreiškė kitos nuomonės. R. Šukio nuomone, rusai tiesiog nenorėjo aitrinti klausimo ir suteikti jam pernelyg didelės svarbos.

Rezoliucijos projektą paruošė švedų parlamentarė Walburga Habsburg Dougl. Dokumente sakoma, jog ESBO PA kviečia visas dalyvaujančias šalis dirbti skaidriau atveriant politinius ir istorinius archyvus. Rezoliucijoje šalys kviečiamos užtikrinti prieinamumą tyrinėtojams bei susidomėjusiems prie visų archyvų, įskaitant ir privačius.

GUAM valstybės kviečiamos bendradarbiauti

Atkelta iš 1 psl.

įvairių gabenimų traukinys ‘Vikingas’, kurio kelias prasideda Lietuvoje. Džiaugiuosi, kad GUAM pritarė minčiai, jog prie ‘Vikingo’ projekto turėtų prisidėti ir Moldova, Gruzija bei Azerbaidžanas”, – sakė Valdas Adamkus, kuris dalyvauja GUAM metiniame valstybių vadovų susitikime Batumyje.

Anot jo, dabar reikia parengti konkretų veiksmų planą, kaip spręsti per mažo Juodosios jūros ir kitų uostų pralaidumo problemą, kad prie transporto linijos prisijungtų Pietų Kaukazas ir Vidurinė Azija.

V. Adamkus pabrėžė, kad labai svarbus vaidmuo plėtojant GUAM teks energetikos sričiai. Pasak jo, kiti naftotiekiai ir skaidrios energijos perdavimo taisyklės padės užtikrinti regiono saugumą, o kartu tai padidins ir visos Europos energetinę nepriklausomybę.

„Pratęsus Odesa–Brodai nafto-

tieki į Plocko ir Gdansko Lenkijoje, Kaspijos jūra būtų sujungta su Baltijos jūra. Todėl šį projektą reikia kuo greičiau įgyvendinti. Turime ne tik nutiesti naftotiekį, bet ir pripildyti jį naftos”, – pažymėjo prezidentas.

V. Adamkaus nuomone, GUAM neturėtų tapti į kurį nors vieną projektą – transporto, energetikos ar nesutarimų sprendimo – nukreipta organizacija. Valstybės vadovas sakė esąs įsitikinęs, kad ši organizacija turėtų skatinti bendradarbiavimą prekybos, švietimo, kultūros ir aplinkos apsaugos srityse.

Prezidentas pabrėžė, kad Lietuva GUAM sėkmę laiko ir savo sėkme. GUAM, šiuo metu vienijanti Gruziją, Ukrainą, Azerbaidžaną ir Moldovą, buvo įkurta 1997 m. Pagrindiniai organizacijos tikslai yra energetikos problemos, transporto tinklų plėtra, eurointegracinių siekių įgyvendinimas, įsisenėjusių nesutarimų sprendimas.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

JAV prezidento rinkimų kampanija persikelia į užsienį

Anksčiau kandidatai į Amerikos prezidentus vengdavo kelionių į užsienį iki rinkimų likus tiek mažai laiko.

Reuters nuotr.

Washington, liepos 2 d. („Reuters“–BNS) – Buvo laikai, kai mintis apie kandidatų į JAV prezidentus kampaniją užsienyje jų darbuotojus būtų tik pralinksminusi, bet dabar demokratas Barack Obama ir respublikonas John McCain kaip tik tai ir daro – pirmasis rengiasi vykti į Europą ir Artimuosius Rytus, o antrasis jau išvyko į Meksiką ir Kolumbiją.

Kažkuriuo metu prieš Demokratų partijos suvažiavimą, kuris įvyks rugpjūtį ir kurio metu turi būti oficialiai paskirtas partijos kandidatas į prezidentus, B. Obama lankysis Prancūzijoje, Vokietijoje, Didžiojoje Britanijoje, Jordanijoje, Izraelyje, Irake ir Afganistane.

Illinois atstovaujantis senatorius, kuris Senate dirba pirmą kadenciją, turi įtikinti amerikiečius, kad yra rimtas veikėjas ir užsienio politikos srityje, nors J. McCain pavadino jį naiviu ir nepatyrusiu.

J. McCain, kita vertus, turi labiau taktinių priežasčių rinktis Lotynų Ameriką – jo populiarumas tarp

ispaniškai kalbančių amerikiečių mažėjo ir jam skubiai reikia jį padidinti. Ispaniškai kalbantys amerikiečiai yra sparčiausiai didėjanti JAV mažuma ir sudaro maždaug 9 proc. visų rinkėjų. Jie gali būti labai svarbi grupė per lapkričio 4 d. įvyksiančius prezidento rinkimus tokiose JAV valstijose kaip Florida, taip pat – JAV pietvakariuose.

J. McCain Kolumbijoje taip pat bandys pelnyti politinių taškų dėl laisvosios prekybos. J. McCain siekia prekybos susitarimo su Kolumbija, kuriam B. Obama nepritaria.

B. Obama kampanijos darbuotojai tikisi, kad iš užsienio perduodamos televizijos laidos apie jų kandidatą padės įtikinti amerikiečius, jog jam galima patikėti prezidento pareigas.

Ypač svarbus bus B. Obama apsilankymas Irake. Savo kampanijos metu jis žadėjo išvesti JAV karius iš šios valstybės, nors šiuo klausimu visai nesitarė su Irako karui vadovaujančiais generolais, kurie pastaraisiais mėnesiais teigia padarę pažangą mažinant įtampą.

Maskvos patriarchatas ramus dėl popiežiaus viešnagės

Maskva, liepos 2 d. („Reuters“–BNS) – Maskvos patriarchatas santūriai kalbėjo apie būsimą popiežiaus viešnagę Baltarusiją – tai smarkiai skiriasi nuo Katalikų Bažnyčios vadovo apsilankymo Kijeve vertinimų.

Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka birželio pabaigoje pakvietė popiežių į savo šalį, kurią Rusų Ortodoksų Bažnyčia (ROB) laiko savo „kanonine teritorija“.

Vatikanas teigiamai atsiliepė į šį kvietimą, o Aleksandr Lukašenka pranešė, jog tikisi, kad Vatikanas tarpininkaus siekiant pagerinti Minsko santykius su Vakarais, kurie kaltina Baltarusijos vadovą žmogaus teisių pažeidimu.

Katalikų Bažnyčios vadovo, tada Jono Pauliaus II, viešnagė Ukrainoje 2001 m. susilaukė griežtos ROB ir Maskvos patriarchatui pavaldžios Ukrainos Ortodoksų Bažnyčios kritikos. Jos kaltino Vatikaną ortodoksų teisių pažeidimu.

Popiežius svajojo aplankyti ir Rusiją, bet ROB vadovas Aleksij II tam griežtai prieštaravo, kaltindamas ka-

talikus siekiu palenkti pereiti į jų tikėjimą Rusijos ortodoksus.

Atsakydamas į prašymą pakoментuoti popiežiaus ketinimą vykti į Baltarusiją Maskvos patriarchato krikščionių tarpusavio ryšių sekretorius Igor Vyžanov sakė: „Kaip pageidavimą galima pasakyti būtinybę atsižvelgti į Baltarusijos gyventojų ortodoksų nuomonę.“

Jis pasiūlė „veikti, atsižvelgiant į konfesijų tarpusavio santykius šalyje“, bet klausimą, kaip ROB vertina ortodoksų ir katalikų santykius Baltarusijoje, persiuntė į Minską.

Rusijos Ortodoksų Bažnyčios Baltarusijos egzarchato sekretorius spaudai Andrej Petraškevič sakė, kad nesutarimų tarp ortodoksų ir katalikų šalyje nėra.

Ortodoksai ir katalikai – didžiausios konfesinės grupės 10 mln. gyventojų turinčioje Baltarusijoje, bet ortodoksų skaičius, oficialiais duomenimis, sudaro 80 proc. visų tikinčiųjų. Maždaug 14 proc. tikinčiųjų yra katalikai.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Komisija (EK) antradienį priminė Varšuvai jos išipareigojimą patvirtinti Europos Sąjungos (ES) Lisabonos sutartį – taip EK atsakė į Lenkijos prezidento Lech Kaczynski pareiškimą, jog jis atsisakęs pasirašyti dokumentą, kurį referendumu atmetė airiai. „Lenkija, kaip ir kitos ES narės, pasirašė sutartį ir išipareigojo patvirtinti ją“, – sakė EK atstovė spaudai Pia Ahrenkilde Hansen žurnalistams Briuselyje. Ji dar priminė, kad L. Kaczynski buvo „pagrindinis veikėjas“ derybose dėl sutarties, kurią praėjusį gruodį Lisabonoje pasirašė ES vadovai.

RUSIJA

MASKVA

Rusijoje uždraustos nacionalbolševikų partijos aktyvistai užgrobė Rusijos Užsienio reikalų ministerijos laukiamąjį. Kaip pranešė įvykio liudininku tapęs radijo „Echo Moskv“ korespondentas, nacionalbolševikai iškabino languose vėliavas, uždegė deglus, kai kurie viduje prisirišo prie langų grotų. Akcija surengta protestuojant prieš milijonieriui Vladimir Abel Latvijoje iškeltą bylą. Kaip rašoma laikraščiu „Gazeta.ru“ atsiųstame Maskvos nacionalbolševikų pranešime spaudai, akcijoje dalyvavo 20 žmonių.

Valstybės Dūmos gynybos komitetas pareiškia, kad Rusijos įstatymų leidėjai turi teisę kelti klausimą vyriausiajam kariuomenės vadui dėl kariuomenės grupuotės Kaliningrado srityje sustiprinimo, atsižvelgiant į NATO plėtrą į rytus. „Mes itin nepatenkinti, kad NATO slenka į rytus“, – pareiškė komiteto pirmininkas Viktor Zavarzin žurnalistams Maskvoje trečiadienį. Pasak jo, nuolat artėjant NATO karinei infrastruktūrai prie Rusijos sienų, Rusijos įstatymų leidėjai turi teisę kelti vyriausiajam kariuomenės vadui klau-

simą dėl Rusijos kariuomenės grupuotės Kaliningrado srityje padidinimo.

ARTIMIEJI RYTAI

RIJADAS

Saudo Arabijos karalius Abdullah pareiškė, kad toms šalims, kurios importuoja naftą, teks priprasti prie neregėtai aukštų jos kainų, nes nėra jokių ženklų, kad kainos gali pradėti mažėti. „Jei tos valstybės nori palengvinti aukštų kainų našta paprastiesiems vartotojams, jos turi sumažinti kuro kainas“, – tikino Abdullah. Be kita ko, jis pažymėjo, kad Saudo Arabija nustato naftos kainas atsižvelgdama į rinkos reikalavimus, o ne į tai, kaina didelė ar maža. Birželio pabaigoje naftos kainos pakilo į neregėtas aukštumas – 140 dolerių už barelį, o birželio 30 d. jau viršijo ir 143 dolerių už barelį. Naftos kainoms ir toliau kylant kaip ant mielių, Naftą eksportuojančių valstybių organizacijos (OPEC) prezidentas Chakib Khelil perspėjo apie tai, kad, jei padėtis nesikeis, artimiausiu laiku naftos kainos gali pakilti net iki 200 dolerių už barelį.

AFRIKA

HARARĖ

Zimbabvės opozicijos vadovas Morgan Tsvangirai trečiadienį atmetė galimybę sudaryti nacionalinės vienybės vyriausybę su prezidentu Robert Mugabe ir sakė, kad tai šalies sunkumų neišspręs. „Nacionalinės vienybės vyriausybė nesprendžia problemų, su kuriomis susiduria Zimbabvė, ir nepripažįsta Zimbabvės žmonių valios“, – po jo partijos nacionalinio vykdomojo komiteto susirinkimo žurnalistams sakė M. Tsvangirai. Kalbėdamas po to, kai Afrikos Sąjungos (AS) vadovai paragino sudaryti nacionalinės vienybės vyriausybę, Judėjimo už demokratinius pokyčius (JDP) vadovas sakė, jog AS nepripažino fakto, kad jis laimėjo Zimbabvės prezidento rinkimų pirmąjį ratą, po kurio R. Mugabe penktadienį surengė „vieno žmogaus“ antrąjį ratą. Birželio 27 d. įvykusius rinkimus laimėjo R. Mugabe, nes opozicijos vadovas antrajame rinkimų rate nedalyvavo.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Mūsų stalui

Lietuviški patiekalai iš senovės

Tai buvo seniai, kai Lietuvos sodžiai skendo balanų, žvakių ir žibalių spingsulių prieblandoje, kai troboje dūzgė ratelis, kai girgždėjo supama vygė, kai malkos spragsėjo krosnyje, šutindamos įvairius virusus.

Per ilgus amžius žmonės sukaupė daug vertingų kulinariinių žinių. Kiekviename Lietuvos mieste, kaimelyje buvo skirtingi patiekalai. Dėl skirtingų gamtinių sąlygų, ūkininkavimo būdų, papročių, bendravimo su vienomis ar kitomis kaimyninėmis tautomis atskirose Lietuvos srityse buvo gaminami saviti valgiai, gėrimai.

Tai buvo anksčiau, o dabar, važinėjant po kitus kraštus, kylant pramonei, plečiantis ekonominiams ir kultūriniais ryšiams su kitomis tautomis – keitėsi ir lietuviška virtuvė. Žmonės pradėjo naudoti kitus prieskonius, vartoti naujus produktus, o kai kuriuos senoviškus patiekalus visai nustojo gaminti.

Tačiau kiekviename krašte žmonės valgo mėsą, žuvi, paukštieną ir patiekalų skonį pakeičia tik prieskoniniai, gaminimo būdai. Tad daugumai norisi paragauti kitokių patiekalų, o paragavus išbandyti juos pritaikyti savoje virtuvėje ir pagal savo skonį, dar šeimininkei pridėdant savo vaizduotę. Taip su metais virtuvėse keičiasi patiekalai – senus pakeičia nauji, rašomos naujos kulinarijos knygos.

Šiam kartui parinkau senesnius lietuviškus patiekalus.

Veršienos vyniotinis

2 sv. veršienos kumpio,
6 puodeliai vandens,
prieskoninių daržovių (morkų, petražolių, salierų, svogūnų),
1 stiklinė majonezo,
česnako, druskos, pipirų

Iš daržovių ir vandens išverdamas stiprus sultinys. Išėmus kaulą, mėsa išmušama kuo ploniau, ištrinama druska, pipirais, sutrintu česnaku, susukama ir surišama virvele. Paruošta mėsa užpilama paruoštu sultiniu ir verdama ant silpnos ugnies 1,5 valandos. Atšaldyta sultinyje mėsa supjaustoma, sudedama į pailgą lėkštę ir užpilama garstyčių padažu ar majonezu.

Garstyčių padažas

8 arbatiniai šaukšteliai paruoštų garstyčių,
6 šaukštai grietinės,
6 šaukštai aliejaus,
1 svogūnas,
truputis druskos, cukraus, keli lašai acto.

Pusdubenyje grietinė sumaišoma su garstyčiomis ir toliau sukant įlašinamas aliejus. Pasūdžius įberiamas cukrus, sudedamas smulkiai supjaustytas svogūnas ir supylus actą viskas dar sykių gerai išsukama. (Šiais moderniais laikais šį padažą galime gaminti „Maisto kombainu“ – Food processor).

Kiaulienos vyniotinis

2-3 sv. šviežios kiaulienos kumpio,
prieskoninių daržovių,
lauro lapelis, pipirų, druskos.

Kumpis perpjaunamas, išimami kaulai. Mėsa pabarstoma druska, pipirais, susukama ir surišama virvele. Vyniotinis dedamas į puodą, užpilama vandens tiek, kad būtų apsemtas. Sudedamos prieskoninės daržovės, kaulai ir prieskoniniai (lauro lapelis, pipirai). Verdama apie 2-3 valandas ant silpnos ugnies. Atšaldoma sultinyje, o išėmus paslegiama.

Šoninės vyniotinis

2 sv. kiaulienos šoninės,
prieskoninių daržovių,
lauro lapelių, pipirų, druskos pagal skonį

Išėmus kaulus, mėsa pabarstoma druska, pipirais ir suvyniojama oda į viršų. Vyniotinis surišamas virvele. Vanduo su prieskoninėmis daržovėmis užvirinamas, įdedamas vyniotinis ir verdama apie 2 valandas ant silpnos ugnies. Atšaldomas sultinyje ir išėmus paslegiamas.

Liežuvio vyniotinis

Pusantro svaro jautienos liežuvio,
0,5 sv. lašinių,
1 sv. maltos kiaulienos,
1 kiaušinis,
druskos, pipirų, lauro lapelis

Ypač skanūs liežuviai būna pačius juos 10 parų sūryme. Sūdytas liežuvis apvirinamas ir, nuėmus odą, supjaustomas griežinėliais. Įdarui kiauliena išsukama su kiaušiniu, druska ir prieskoniais. Ant lentos patiesiamas lašinių lakštas, plonai aptepamas įdaru, ant įdaro išdėstomi liežuvių griežinėliai ir vėl aptepama įdaru. Lašiniai atsargiai, nesustumiant liežuvių, susukami ir surišami. Vyniotiniai dedami į verdantį vandenį ir verdami su prieskoniais apie dvi valandas. Išviręs atšaldomas sultinyje ir išėmus paslegiamas. Prie jo tinka krienų padažas, kuris paruošiamas: grietinę sumaišius su krienais ir įlašinus kelis lašelius acto.

Žąsis ir antis drebučiuose

1 antis ar žąsis,
prieskoninių daržovių,
1 baltymas,
pakelis želatinos,
lauro lapelių, pipirų, gvazdikų, acto, druskos

Nuvalyta antis (žąsis) supjaustoma, sudedama į puodą kartu su prieskoninėmis daržovėmis ir prieskoniais, užpilama silpnai parūgštintu ir pasūdytu vandeniu. Verdama ant silpnos ugnies, kol mėsa suminkštėja. Atšaldoma sultinyje. Mėsą išėmus, sultinys nugarinamas, atšaldomas ir nuimami paviršiuje nusistoję riebalai. Į puodelį sultinio sudedamas

išplaktas baltymas, ištirpinta vandenyje želatina ir, smarkiai maišant, pakaitinama 15 minučių.

Antiena supjaustoma, išimami kaulai, mėsa sudedama į gilų pusdubę, užpilama stingstančiais drebučiais ir padedama į šaldytuvą. Pateikiant ant stalo išverčiama ir papuošiama.

Vištienos „kiaušiniai“

Virta vištiena supjaustoma mažais kubiukais, užpilama majonezo ir miltų padažu, išmaišoma. Šaukštu formuojami „kiaušiniai“ ir dedami į salotų lapais išklotą lėkštę. Papuošiama pomidoru, virtų kiaušinių skiltelėmis.

Padažas:

1 trynys,
0,5 stiklinės aliejaus,
1 šaukštas acto,
truputis cukraus,
stalo garstyčių,
1 stiklinė pieno,
2 šaukštai miltų,
2 šaukštai sviesto

Miltai pakepinami svieste, atskiedžiami pienu ir pavirinami. Maišant atšaldomi, iplikamas trynys ir, greitai sukant, sulašinamas aliejus. Išsukus padažą, beriama druskos, cukraus, garstyčių ir supilamas actas.

Paruošė

Nijolė Nausėdienė
nausediene@aol.com

BRIUSELIS, BELGIJA

Lietuvos nuolatinės atstovybės ES nuotr.

Valstybės dienos proga surengtas šachmatų simultanas

Briuselyje, Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Europos Sąjungoje, liepos 1 dieną Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis žaidė šachmatų simultaną su dešimčia lietuvių, dirbančių Belgijoje. Jau antrą kartą Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena Briuselyje minima surengiant šachmatų simultaną.

Simultane dalyvavo Arnoldas Milukas, Vaidotas Linkevičius, Ramūnas Statnionis, Tomas Karamanovas, Marius Vaščėga, Audronė

Plankienė, Algirdas Šatas, Rimas Stankevičius, Liutauras Kungys ir Andrius Avižius, taip pat netrūko sirgalių.

Atkakli kova ties languotomis lentomis truko beveik penkias valandas. Po ilgų apmąstymų aštuoni žaidėjai pasidavė, V. Linkevičius sužaidė lygiomis, o A. Šatas vienintelis pasiekė pergalę. Simultano rezultatas – 8,5:1,5 profesorius V. Landsbergio naudai.

lietuviams.com

KOVOK!

JANINA JALINSKAITĖ-KLUONIENĖ

Nr. 2

Niokojo ir mūsų gimnazijos rūmus, išnešė kryžius, nukabino tautos didžiavyrių portretus. Fasadą pakeisti jiems nebuvo sunku. Tačiau mūsų širdys nepasidavė svetimai ideologijai. Mūsų gerieji mokytojai ir mes tyliai, bet ryžtingai priešinomės okupantų užmačioms.

1940 m. lapkričio pradžioje nuo bolševikų rankos krito pirmoji mūsų giminės auka – mamytės brolis leitenantas Povilas Andriūnas. Jis su savo pulku tuomet stovėjo prie Panevėžio. Kavinėje rusų kariškiai pradėjo kabinėtis prie patarnautojų. Dėdė jiems paaikšino, kad Lietuvoje moterys gerbiamos ir taip su jomis kalbėti yra nemandagu. Kariškiai įsižeidė. Kavinės darbuotojas, išgirdęs, kad jie kažką rezga, dėdė atsargiai perspėjo. Tada jis, palikęs savo daiktus, neva dar ketindamas sugrįžti, mėgino išeiti, tačiau jį pavijo kulka. Ji buvo lemtinga. Tačiau okupantams dar buvo negana šios beprasmės mirties – jie neleido parvežti į tėviškę dėdės kūno. Broliai palaidojo jį Panevėžio kapinėse greta savanorių kapų. Mums ši netikėta žūtis buvo didelis smūgis.

*Ak, žiauri dalia Tėvynės,
Tėviškės brangios mūs.
Oi, daug tremia iš gimtinės,
Tėviškės brangiausios mūs...*
(„Sušaudytos dainos“)

1941 m. birželio 14, juodą Lietuvai dieną, bolševikai užkaltauose vagonuose į Sibiro platybes išvežė mūsų tautos šviesuomenę ir dorus žmones. Visus sukaustė baimė ir nerimas, širdis draskė tremiamųjų skausmas.

Karas

*... Viens raudonas kaip šėtonas,
kitas rudas kaip šuva...*

Pagaliau atūžė karas. Vienus okupantus pakeitė kiti. Iš pradžių džiaugėmės, kad išvijo komunistus, bet netrukus pamatėme, kad ir vokiečiai lietuviams ne draugai. Gimnazijoje tautinių ir religinių švenčių dienomis įvairiai pabrėždavome lietuviškumą. Vasario 16-ąją visi – mokytojai ir mokiniai – į atlapus išisegdavome trispalvius kaspinėlius. Šaunieji mokytojai su kapelionu Edvardu Simaška priešakyje keldavo mūsų dvasią. Kokie įdomūs ir prasmingi būdavo ateitininkų susirinkimai, kuriuose kapelionas sakydavo pamokslus.

Visus sukrėtė žydų šaudymas. Mūsų geografijos mokytoją irgi sušaudė. Girdėjome ir apie koncentracijos stovyklas ir jose kankinamus žmones. Su nerimu ir nusiivylimu sutikome pabėgusius plechavičiukus – klasės draugus. Ir vėl pasigirdo fronto dundesys.

1944 m. vasara. Šįkart frontas įsiplieskė ir mūsų kaimo laukuose. Tratėjo automatai, sproginėjo sviediniai. Degė sodybos. Bėgo vokiečiai. Mes su Dievo pagalba toje maišatyje išlikome gyvi. Visai netoli nuo mūsų slėptuvės sprogo bomba, degė namas, bet mūsų nepalietė.

Vėl sugrįžo bolševikai ir pratęsė savo juodus kruvinus darbus. Lietuvos jaunimas slapstėsi, nėjo kariauti. Mūsų kaimo jaunuoliai vieni slėpėsi,

kiti išbėgo į užsienį, o kai kurie patraukė į stribyną. Kartą kaimynai pranešė, kad mūsų kaimo link ateina rusų kareiviai – gaudo jaunimą į frontą ir darbams. Su drauge ir mano mažute sesute nubėgome raisto link. Kulkos zvimbė virš galvų ir tik per stebuklą mums nekliuvo. Sesytę pasišaukė išsigandusi kaimynė, o mes laimingai pasiekėm raistą, raistu – viliukų mišką. Ten radome daugiau jaunimo. Tą dieną kitame kaimo gale nušovė Juozą Kuliešių ir Viktorą Belicką. Po kelių dienų gavome žinią, kad galime grįžti namo. Merginos grįžo, o vaikinai jau nebesirodė viešai.

Jono Venskaus būrys

*Jie išėjo Tėvynei parnešti
Laisvę brangią, kaip žiedą
lankoj –
Kad galėtų vėl rūtos žaliuoti
Ir daina vėl skambėtų Lietuvoj.*
(„Sušaudytos dainos“)

1944 m. rugpjūčio mėn. Atkočių kaime įvyko LLA vadovų susirinkimas. Kūrėsi Vyčio apygarda. (Iš tikrųjų kūrėsi Ukmergės apylinkės partizanų rinktinė, vėliau tapusi Vyčio apygardos branduoliu – Red. pastaba.) Nuo tada mūsų krašte prasidėjo partizaninis judėjimas. Tų pačių metų rudenį Viliukų miške susibūrusiam būriui ėmė vadovauti Jonas Venskų iš Bardiškėlių k., buvęs Lietuvos kariuomenės viršila. Partizanai jį labai gerbė. Jis buvo drąsus, ryžtingas ir sąžiningas vadas. Jo būryje buvo apie 50 gerai ginkluotų vyrų. Tarp jų ir du jo broliai: Vacys-Jonaitis ir Bronius-Metelis bei keletas iš mūsų kaimo. Iš mūsų kaimo partizanavo Julius Belickas-Klevas, kilęs iš geros didelės šeimos. Visi buvo puikūs dainininkai. Venskai – Alfonsas-Senis ir Stasys-Biržys – pasiturinčių, garbingų vaikai. Kazys Žižminskas-Vaidila, Švogeris – iš mažžemių, bet darbščių, dorų žmonių šeimos. Bronius Lukoševičius iš vidutiniokų, vedęs, geras žmogus. Juozas Belickas – siuvėjas, Viktoras Belickas ir Petras Vasiliauskas-Šimulionis – taip pat ne iš turtingųjų.

Mano tėtė Antanas Jalinskas nuo pat partizaninio judėjimo kūrimosi pradžios buvo aktyvus jų rėmėjas, vėliau tapo ryšininku, bet šeimai nesisakė. Jis buvo labai atsargus. Kadangi mokėjo keletą amatų, dirbdamas vaikščiodavo po žmones, nors iš tikrųjų dažniausiai eidavo su partizanų užduotimis. Apie tai sužinojau tik šiais laikais iš likusių gyvų partizanų.

Tuomet mokiausi gimnazijoje, nekantriai laukdavau šeštadienio, kad galėčiau susitikti su partizanais. Jie gi laukdavo naujienų iš miesto. Kartais tekdavo jiems pasakyti apie išniekintus turgaus aikštėje jų bendražygius. Mes iš gimnazijos paslapčia nueidavom pasižiūrėti... Kai kuriuos jų pažinojome. Pasislėpę verkdavome, bet paskui dar ryžtingiau kartojome: „Kovok už Kristų ir Tėvynę!“ Trumpiau sakydavome: „Kovok!“ Tai buvo mūsų šūkis, pasisveikinimas ir atsisveikinimas. Rašydavome visur tą žodį šifru: 40104! Daugelis gimnazistų gyveno tokiomis nuotaikomis.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Šumerų babiloniečių mitologija ir Šventas Raštas

VLADAS SINKUS

Šv. Rašto tyrinėtojas Antanas Rubšys savo knygoje „Raktas į Senąjį Testamentą – 23“ (p. 56) rašo: „Savo išganymo priešistorei Javistas perėmė tiesioginiu ir netiesioginiu būdu daug Derlingojo pusmėnulio – Mesopotamijos ir Kanaano pasakojimų – tautosakos. Pasakojimai apie Kūrimą ir Rojų (Pr. 2–3) ir pasakojimai apie prieštvaninius ir potvaninius žmonių protėvius liudija, kad Javistui buvo prieinama, tiesiogiai ar netiesiogiai, kaimynų raštija. Kūrimo, rojaus, tvano ir žmonijos išgelbėjimo nuo sunaikinimo temos buvo įvairiai išreikštos senovės Derlingojo pusmėnulio kraštų mituose ir legendose. Penkiaknygės tyrėjus labiausiai stebino Gilgamešo epas. Jame pasakojama apie legendinį karalių, ieškojusį nemirtingumo paslapties pas Utnapištimą, tvano didvyrį.“ Šia tema įdomios informacijos galima rasti internete. Tereikia įvesti: „šumerų mitologija“, „Šventas Raštas“ ir „šumerų literatūra“.

Rojaus istorijų palyginimas

Antrasis Pradžios knygos skyrius aprašo rojų Edeną, vietą, panašią į

IŠNUOMOJA

Išnuomojamas 2-jų kambarių butas „condo“ **Puerto Vallarta – Meksikoje** 2009 m. sausio ar vasario mėn. Pasiteirauti skambinti tel. **708-562-1448.**

Išnuomojami 2 gražūs 2-jų miegamųjų butai. Vienas – **Marquette Park**, kitas – **Cicero**. Skambinti tel. **708-656-6599**

Valdovų rūmų maketas.

Atkuriamiems Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmams 2007–2008 m. įsigytų ir dovanotų vertybių ekspozicija

Valdovų rūmų interjero ekspozicijoms skirtų autentiškų XV–XVII a. vertybių paroda Taikomosios dailės muziejuje buvo atidaryta 2005 m. Ji buvo atnaujinta ir išplėsta 2006-iais ir 2007 m. minint Valstybės dieną. Paroda išdėstyta per abu muziejaus aukštus.

Šiose salėse pristatoma 2008 m. liepos 6 d. trečią ir jau paskutinį kartą atnaujinta bei papildyta ekspozicija, kurioje rodomos 2007–2008 m. įsigytos, gautos dovanų arba iki šiol restauruotos autentiškos vertybės. Čia galima apžiūrėti daugiau kaip 150 naujausių XV–XVII a. eksponatų – retų ir vertingų istorinių gotikos, renesanso, ankstyvojo baroko epochų baldų, gobelenų, ginklų, šarvų. Šiame rinkinyje istorinė ir meninė vertė yra išskirtinis apie 1660 m. garsiose Jean Leyniers dirbtuvėse Briuselyje išaus-tas gobelenas „Adomas ir Ieva“. Jam sukurti yra panaudotas Žygimanto Augusto (1544/1548–1572) gobelenų serijos Biblijos tematika vieno au-dinio „Rojaus laimė“ kartono, prieš 1553 m. sukurto garsaus meistro Michiel I Coxcie, fragmentas su Ievos sukūrimo ir pristatymo Adomui sce-na. Pagal šį kartoną XVI–XVII a. iš-

austos gobelenų versijos šiandien taip pat saugomos Krokuvos Vavelio karališkojoje pilyje (Lenkija), Bava-rijos nacionaliniame muziejuje Miun-chene (Vokietija) ir Segovijos San Il-defonso rūmuose (Ispanija).

Valdovų rūmų interjero ekspozici-jų kūrinių rinkinį itin praturtino li-tuanistinės vertybės: XVI–XIX a. žė-mėlapiai, vaizduojantys Lietuvos Di-džiąją Kunigaikštystę, graviūros su valdovų bei miestų vaizdais, XVII – XVIII a. Lietuvos, Lenkijos ir Sakso-nijos valdovams Augustui II Stipria-jam (1697–1733) ir Augustui III (1733–1763) priklausiusios stiklo taurės, papuoštos jų valdytų valsty-bių spalvingais herbais, taip pat ver-tingos lituanistinės knygos, kurių išs-kirtiniausios – III Lietuvos Statuto leidinys lenkų kalba, Alberto Vijūko-Kojelavičiaus „Lietuvos istorija“, Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus poezijos knyga, iliustruota Peterio Pauliaus Rubenso graviūromis, ir kt.

Atnaujintoje parodoje eksponuo-jama apie 1560 m. sukurta ir Lietu-vos kanclerio Leono Sapiegos broliui Grigaliui priskiriama paaukuota si-dabro taurė, kurią Lietuvos Respub-likos Prezidentui Valdui Adamkui do-vanojo broliai Nicolas, George’as ir Oliver Ortizai, ir kurią saugoti ir eks-ponuoti Prezidentūra paskyrė Lie-tuvos dailės muziejui.

Visos šios atkuriamiems Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmams įsigytos ir dovanotos verty-bės kitamet iš Taikomosios dailės muziejaus bus perkeltos į atkurtų Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų reprezentacinio interjero ekspozicijų menes, o 2009 m. liepos 6-ąją, šven-čiant Lietuvos tūkstantmečio sukak-ties pagrindinę dieną, pristatytos Lie-tuvos visuomenei ir sostinės sve-čiams nuolatinėje rezidencijos ekspozicijoje.

Parodos atidarymo dalyvių laukia siurprizas – Lietuvos kolekci-ninkai atidarymo metu žada dovanoti atkuriamiems Lietuvos didžiųjų ku-nigaikščių rūmams vertingus ekspoz-natus.

**Lietuvos dailės
muziejaus filialas
„Lietuvos Didžiosios
Kunigaikštystės
valdovų rūmai“**

DAR KARTĄ APIE ADOMĄ HONORĮ KIRKORĄ

PETRAS PETRUTIS

A. H. Kirkoras, didelis Lietuvos bičiulis, gimęs 1818 m. Mogilevo gubernijoje ir miręs 1886 m. Krokuvoje, buvo Lietuvos kultūros ir mokslo veikėjas, spaustuvininkas, leidejas, publicistas, archeologas, stenografas bei istorikas. Apie jo atliktus darbus jau buvo rašyta šiame dienraštyje. Štai daugiau žinių, naudojantis Viki-pedijos, laisvosios enciklopedijos duomenimis.

A. H. Kirkorą pažinojo E. ir K. Tiškevičiai, kurie nuo 1837 m. rengė archeologų ekspedicijas Lietuvoje, istorikas T. Narbutas, M. Homolicki, J. I. Kraševski, rašytojas L. Kondratavičius (V. Sirokomlė). Jis palaikė ryšius su lietuviškai kalbančiais S. Daukantu, M. Valančium, M. Akelaičiu.

A. H. Kirkoras galėtų būti laikomas tiek baltarusių, tiek lenkų, tiek lietuvių (tiksliau Lietuvos) kultūros bei mokslo veikėju. Istoriko A. Kula-kausko nuomone, be A. Mickevičiaus, T. Narbuto, J. I. Kraševskio, L. Kondratavičiaus, A. H. Kirkoro lietuvių tautinis atgimimas XIX amžiaus antroje pusėje būtų sunkiai įmanomas.

1882 m. iliustruotame ir puošnia-me leidinyje rusų kalba „Žyvoisnaja Rosija“ 18-asis skyrius buvo parašytas Kirkoro. Oficialioji to meto spauda priekaištavo dėl tendencingumo. Nors apybraižos buvo parašytos rusiškai, bet jomis siekiama rusams nepageidautinų tikslų. Imperijos valdantieji sluoksniai pajuto, kad A. H. Kirkoras, kryptingai pasirinkdamas medžiagą ir ją aprašydamas priešinasi pastangoms išbraukti Lietuvą iš istorijos ir paversti ją Vakarų Rusijos dalimi.

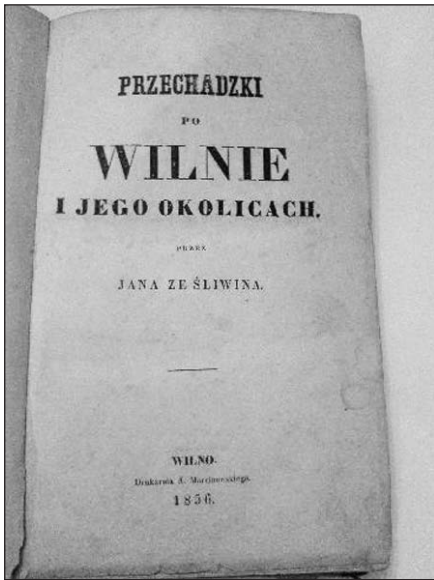
1854 m. Adomas Kirkoras išspausdino straipsnį „Didysis kuni-gaikštis Vytautas“, kuriame dėstoma tokia mintis: „Jeigu Apvaizda būtų pratęsusi jo (Vytauto Didžiojo) dienas, Lietuva ir Vakarų Rusija visiems laikams būtų apgynusi savo savarankiškumą.“ Už šį straipsnį A. Kirkoras buvo atleistas iš Vilniaus Statistikos komiteto darbuotojo pareigų. Kitame darbe jis pažymi, kad iki Jogailos išgalėjimo Lietuva buvo šlovinga ir galinga, o Lenkija tuomet buvusi silpnė. Tačiau protingi Lenkijos diplomatai suvokė, kad šalį gali išgelbėti glaudi sąjunga su Lietuva, ir savo karalienę Jadvygą privertė ištekti už Lietuvos kunigaikščio Jogailos. Lenkijos didikai nuo pat pradžių atliko ne sąjungininkų, o valdovų vaidmenį.

A. Kirkoro gyvenimo veiklos credo – įsitikinimas, jog kiekviena tauta privalo puoselėti savo tikėjimą, kalbą, papročius ir pagarbiai bendrauti su kitomis tautomis. A. Kirkoras pasisakė prieš tautų susiliejimo idėją ir manė, kad toks dalykas būtų neteisingas.

Grafui Eustachijui Tiškevičiui pasiūlius ir carui Aleksandriui II leidus, 1855 m. buvo įsteigta Vilniaus laikinoji archeologijos komisija ir atidarytas Senienų muziejus. Pagrindiniu E. Tiškevičiaus pagalbininku tapo A. Kirkoras. Muziejus buvo sparčiai plėtojamas, vos per pusmetį sukaupta apie 3,000 senų monetų, apie

2,000 kitų buities ir kulto eksponatų, beveik 10,000 tomų archeologijos biblioteka. Kirkoras ją nuolat praturtin-davo savo iniciatyva pateiktomis iškasenomis.

Kirkoras norėjo, kad mokslininkų atradimai būtų visiems pasiekiami, 1856 m. sukūręs pirmąją atmin-tinę Vilniaus svečiui, pavadintą „Pasivaikščiojimai po Vilnių ir jo apylin-kes“. Kirkoras ją pasirašė Jano iš Slivino slapyvardžiu. Kirkoras pirmasis aprašė miesto istoriją, archeologiją, architektūrą, meną ir geografiją. Jis sukaupė ir išdėstė daugybę vertingų faktų, prisiminė nepelnytai užmirštas asmenybes, nė vienoje knygoje nepamirėtas gatvės ir skersgatvius. Iš šio aprašymo matyti, jog autorius turi gerą meninį skonį ir literato gyslelę. Jo sukurta atmena tapo vertingu

duomenų apie Vilnių ieškančių istorikų ir keliautojų žinių šaltiniu. Jis sukūrė pirmąjį vadovą po Vilnių, pirmasis supažindino mokslo pasaulį su Lietuvos paveldu.

„Be perstojo dirbdamas Lietuvai, aš viską jai paaukojau. Padariau viską, ką leido jėgos ir lėšos ir galiu ramia sąžine prisipažinti, kad mano Lietuvai gyventa ne veltui“, – likus dvejiems metams iki mirties Adomas Kirkoras rašė Tėvynėje tebegyvenusiam A. Jelskiui. Paskutinėmis gyvenimo dienomis visos jo mintys krypo į gimtąjį kraštą. Jau gulėdamas mirties patale jis toliau redagavo Vilnijos kraštui skirtą archeologijos veikalą „Bazylika Litewska“.

Gyvenimo pabaigoje A. Kirkoras nuskurdo, buvo šelpiamas geradarių ir be atlygio slaugomas pažįstamo gydytojo. Viename iš laiškų A. H. Kirkoras rašė: „Esu lietuvis, ir tas jausmas manyje niekada neišnyks!.. Myliu savo tėvynę.“ A. Kirkorui tik Lietuva buvo Tėvynė, kuriai meilę jis įrodė darbais.

Deja, jam mirti teko svetimoje šalyje. Nors gyvendamas Vilniuje, A. Kirkoras rašė, kad tik čia (Vilniuje) gali būti naudingas, tik čia gali gyventi ir mirti, įrašas paminkliniame akmenyje, stūksančiame Krokuvos Rakovicki kapinėse, atskleidžia šio mokslininko gyvenimo prasmę: „Lietuvos praeities tyrinėtojas.“

Visas jo palikimas – rankraščiai, įvairios kolekcijos – buvo A. Kirkoro paskutinė valia palikti Krokuvos taotos muziejui.

Vida Krištolaitis, gyvenanti **New York, NY**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 105 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų dosnumą.

III Lietuvos Statuto leidinys lenkų kalba.

Išrinkti „Kaunas Photo 08” laureatai

Rugsėjo mėnesį vyksiantis penktasis fotomeno festivalis „Kaunas Photo 08”, kurio tema šįkart yra „Humoras fotografijoje”, atskleidžia linksmiausius būsimos meninės programos numerius.

Birželio 18 d. Kauno „F Galerijoje” susirinkusi festivalio komisija (Gintaras Česonis, Tomas Pabedinskas, Gabrielė Kuizinaitė, festivalio vadovas Mindaugas Kavaliauskas ir komisijos pirmininkas Romualdas Požerskis) svarstė paraiškas dalyvauti Kauno fotofestivalyje rugsėjo 10 – spalio 12 dienomis ir išrinko „Kaunas Photo 08” Didžiojo prizo laimėtoją, laureatus ir pirmąjį „Kau-nas Photo 08” Lietuvių fotografijos prizo laureatą. Šių metų festivalio ir, atitinkamai, skelbto konkurso tema – „Išprotėjusi fotografija”.

Pasak komisijos pirmininko R. Požerskio, „iš visų darbų išsiskyrė slovako Martin Kollar, gyvenančio Prahoje ir dirbančio įvairiose Europos šalyse, darbai, pasižymintys stipriu subtilaus humoro užtaisu ir geriausių čekų ir slovākų fotografijos tradicijų palaikymu šiuolaikinėje fotografijoje”. Scenos, kurias M. Kolar sustabdo savo fotografijose, priverčia mus stabtelėti ir pagalvoti: „kaip tai padaryta – išlaukta ar režisuota?”. Lyg senoje geroje čekų komedijoje, kur pradžioje veiksmas vystosi lėtai, o filmo pabaigoje neįmanoma sulaukyti sprogstančio juoko, M. Kollar fotografijose išlaikomas tam tikras atstumas tarp fotografo ir žmonių, jų aplinkos. Į atvaizdą žiūrovas turi įeiti pats, tačiau išeiti be šypsenos greičiausiai nepavyks.

Tarp originaliausių – ir italo iš Veronos Mark Fiorese darbai, linksmas conceptualus, pseudodetektyvinis požiūris į atsitiktinumus fotografijoje. Pasak G. Česonio, nestabilios kompozicijos, „netyčiniai” ryškumo pametimai ar pašalinių spindulių prasiskverbimas, „dokumentuojantys” spaudai ir kiti nukrypimai nuo taisyklingo fotomeno leidžia autoriui mistifikuoti kone bet ką – kvadratu išpjautą žolę, akmenį, įkritusį į vandenį, su metalo detektoriumi plažę laiką leidžiantį žmogų, užrašą „kitas busi tu”.

Fotografas iš Tailando Dow Wasiksiri kalba apie savo šalies spalvingą gyvenimo būdą. Iš pirmo žvilgsnio, tokių darbų šiandien gausu. Festivalio vadovas M. Kavaliauskas teigia, kad „tuomet, kai popvissuomenės kritikos klasikas britas Martinas Parras siekia klonuoti savo paties darbus kiekvienoje šalyje,

Vojtech Slama darbas.

Kazimiero Linkevičiaus darbas.

kurią aplanko, D. Wasiksiri leidžia mėgautis bendresniais planais, dažniausiai fotografuodamas plačiakampiu iš vieno-trijų metrų atstumo, leisdamas žiūrovams stebėti ir socialinį spektaklį, ir atskiras jo linksmas ir netikėtas detales. Matydamas didelio formato atspaudus, žiūrovas turi galimybę praleisti daugiau laiko tyrinėdamas atvaizdo platybes ir rasdamas vis ką nors naujo”.

Čekas Vojtech Slama iš Brno konkursui prisistatė retro stiliaus portretais ir autoportretais iš serijos „Colorjoy” („Džiaugsmas spalvoje”), kuriuose „senovė” jaučiama tiek spalvotosios fotografijos pradžios netobulumuose – spalvų išnykimu į kadro kraštus, tiek siužete. Pasak T. Pabedinsko, „ikoninis motociklas „Java” ar senas mersedesas pasirinkami kaip ankstyvosios studijinės fotografijos scenografijos”. G. Kuizinaitės pastebėjimas – stilistiškai su fotografija vieninga ir modelių apranga, laikysenos, vasarotojų aksesuarai. Visa tai primena aštuntąjį dešimtmetį, kai atostogauti prie ežero su mergina ir su radija, turėti „Java” (ką jau kalbėti apie mersedesą) ir fotografuotis buvo taip „kieta”. O fotografuotis spalvotai – tiesiog aukščiaū visko.

Iš Lietuvių fotografijos išsiskyrė marijampolietčio Kazimiero Linkevičiaus naujausias darbas iš serijos „52 savaitės, 52 autoportretai”, per-smelktas autoironijos. Serija yra autoanalitiško darbo tuo pačiu pavadinimu, atlikto 1993 ir 2003 metais, tęsinys. Žvelgiant į naujuosius darbus iš laiko perspektyvos, akivaizdu, kad K. Linkevičiaus autoportretai – linksmi ar groteskiški – nėra vien tik fotografo vidinio pasaulio atspindžiai, bet veikiau visuomenės problemų, jos vertybių simptomai. Jei prieš penkiolika metų buvo galima įžvelgti kiek rimtesnius pavojingo, agresyvaus gyvenimo ženklus, naujausiuose darbuose fotografui svarbiau priklausomybė nuo turto, dirbtinumo, net mistikos, nostalgijos. Komisijos nuomone, K. Linkevičiaus darbai – kritiško humoro klasika šiuolaikinėje lietuvių fotografijoje.

„Kaunas Photo 08” laureatų parodos, dalyvaujant autoriams, bus atidarytos šių metų rugsėjo mėnesį.

Balsas.lt

Pranešame, kad po sunkios ligos 2008 m. birželio 23 d., sulaukusi 86 metų mirė

A † A VALERIJA VALEIKIENĖ ŽALIMAITĖ

Gyveno Munster, IN. Gimė Sedoje, Lietuvoje.

Liūdėti liko: sūnus Algis su šeima, sūnus Saulius su šeima ir mirusio sūnaus Juliaus vaikai Antanas, Natalija, Laima ir Jonas bei kiti giminės, draugai ir pažįstami Amerikoje ir Lietuvoje.

Šv. Mišios bus aukojamos Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje (14915 127th Street, Lemont, IL 60439) pirmadienį, liepos 7 d. 10 val. ryto. Po šv. Mišių a. a. Valerija bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti Mišiose ir laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Mūsų šeimos artimam draugui

A † A VALENTINUI RUTKAUSKUI

apleidus šį pasaulį, giliai užjaučiame žmoną ALDONĄ, dukras IRENĄ, LIUCIJĄ, LAIMĄ ir RASĄ, sūnus ROLANDĄ, ARVYDĄ, jų šeimas ir visus artimuosius tos didžios netekties valandoje.

A. a. Valentino pasiges ir Winnipego kolonija, kur daugelį metų padėjo išlaikyti tautinį bei religinį veikimą.

Širdingą užuojautą reiškia

A. J. Čingai, Lina Daukienė su šeima
ir krikšto duktė Daiva Dudienė su šeima

A. t A. Juozą Užupį prisiminti ir pagerbti, jo vardu Vydūno fondui aukojo šie asmenys : Al ir Maria Baris, Lilė Juzėnas, Irena Kerelienė, Irma Laisvėnaitė, Milita ir Aleksas Lauraičiai, Raminta ir Algirdas Marchertas, Leonas Maskaliūnas, Linas ir Marge Maskaliūnas, Daiva ir Jose Repond, Janine Ruibys Tood, Stasys Ruibys, Algirdas ir Laimutė Stepaičiai, Liudas ir Dalia Šlenys, Vida ir Vitolis Vigelis. Viso suaukota **\$845.00**. Vydūno fondas dėkoja visiems širdingiems aukotojams. Žmonai Sigutei, giminėms, draugams ir pažįstamiems Vydūno fondas reiškia giliausią užuojautą.

Šumerų babiloniečių mitologija ir Šventas Raštas

Atkelta iš 9 psl.

Arka užplaukė ant kalno Viduriuose Rytuose.

Didvyris nuolat siuntė paukščius surasti žemę.

Pirmieji paukščiai grįžo į arką. Trečias surado žemę ir negrįžo.

Didvyris su šeima išlipo iš arkos ir aukojo gyvius.

Babilono dievai gailėjosi padaryto didelio žmonių išnaikinimo.

Nojaus Dievas, atrodo, apgailėstavo dėl savo veiksmų ir pažadėjo to daugiau nedaryti.

Tarp šių istorijų yra ir skirtumų: Nojus gavo nurodymus tiesiai iš Dievo. Utnapištimas – per sapną.

Nojaus arka buvo 3 aukštų ir keturkampė, manoma, 450 pėdų ilgio ir 75 pėdų pločio. Babilonijos arka – 6 aukštų ir kvadratinė.

Utnapištimas paėmė daugiau žmonių į arką – vairininkų ir patyrusių amatininkų.

Nojaus arka nusileido ant Ararato kalno; Utnapištimo – ant Nisiro. Abi šios vietos yra Artimuosiuose Rytuose, už keleto šimto mylių viena nuo kitos.

Šv. Rašte vanduo išsiveržė iš žemės ir tai truko 40 dienų ir naktų. Babilonijos istorijoje vanduo tekėjo tik iš lietaus ir truko 6 dienas.

Nojus paleido varną vieną kartą ir balandį du kartus. Utnapištimas paleido balandį, kregždę ir varną.

Pirmosios Babilono arkos detalė.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Šv. Kazimiero kongregacijos** seserys maloniai kviečia visus dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, liepos 5 d., 9:30 val. r., seselių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Mišias aukos kun. Robert Miller, St. Dorothy parapijos klebonas. Prašome dalyvauti.

♦ **Dariaus ir Girėno transatlantinio** skrydžio 75-ųjų metų sukakties paminėjimas vyks liepos 13 d., sekmadienį. 12 val. p.p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, šv. Mišios. Po pamaldų automobilių paradas ir eiseną prie „Lituanicos“ paminklo Marquette Park. Mitingas prie paminklo: Lietuvos ir JAV himnus atliks – dūdų orkestras „Gintaras“, dalyvaus lietuviškos organizacijos, JAV karo veteranai, kariškiai, valstybės pareigūnai, diplomatai. Kariškas žuvusiųjų pagerbimas, gėlių, vainikų, vėliavų padėjimas. Po minėjimo Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago IL 60636 – draugiškas pabendravimas, vaišės, alus, karšti lietuviški užkandžiai, gros Algimanto Barnišio ansamblis.

♦ **Norintys tapti Dariaus ir Girėno** transatlantinio skrydžio 75-ųjų metų sukakties paminėjimo rėmėjais galite skelbtis Dariaus ir Girėno žyg-

darbio jubiliejiniame leidinyje. Čekius rašyti „Lithuanian Youth Center“ vardu ir siųsti adresu: Dariaus –Girėno komitetas, 6434 S. Kedvale Ave., Chicago, IL 60629. Tel. pasiteiravimui: 773-627-2137; 708-945-1541; el. paštas: algis3@prodigy.net

IŠ ARTI IR TOLI ...

♦ **Rugpjūčio 2–10 dienomis O'Le-**no State Park, 410 SE Oleno Park Rd., High Springs, FL 32643, vyks vasaros stovykla „Lietuviais norime mes būt!“ 7 – 16 metų vaikams. Taip pat kviečiame dirbti stovykloje vadovais, vadovų padėjėjais (nuo 17 m.) ir virtuvės darbuotojais. Personalo darbo laikas: rugpjūčio 1–11 d. Dėl smulkesnės informacijos ir registracijos skambinkite telefonu 239-573-4242 rytais iki 2 val. p.p. Ingai Balčiūnienei, el. paštas: ingaflorida@yahoo.com arba Danutei Balčiūnienei tel.: 239-265-4367 po 6 val. v., el. paštas: marceledanute@yahoo.com

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Dėmesio! Nuotraukų konkursas

Liepos 6 d. Los Angeles įvyks XIII Lietuvių tautinių šokių šventė. Į ją atvyksta šokėjai ne tik iš JAV, bet ir iš Kanados bei Lietuvos. Atvyksta į šventę ir gausus būrys žiūrovų. „Draugo“ redakcija skelbia nuotraukų konkursą „Šokam šokimėli“.

Nuotraukų lauksime iki š. m. rugsėjo 1 d. Siųsti: „Nuotraukų konkursui“, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629 arba jpg formatu (ne mažiau kaip 1000 px) el. paštu: redakcija@draugas.org; dalia.cidzikaite@gmail.com arba laimaa@hotmail.com

Panevėžio šokių ansamblis „Grandinėlė“ jau Los Angeles!

Septyniolika jaunių šokėjų kartu su lydinčiais tėveliais ir jų vadove Zita Rimkuvienė atskrido birželio 29 d. Vaikai išsibarsė pas juos priėmusias šeimas ir pirmadienį visi susitiko paplūdimyje prie Ramiojo vandenyno. Viena diena buvo paskirta aplankyti laimingiausią vietą pasaulyje – Disneyland.

Svečiai pasiruošę šokti visus jaunių šokius ir prisijungti prie vaikų „Šaukštų“ šokio bei prie vyresnių šokių „Kepurinės“ ir „Blezingėlės“.

Ši kelionė jau 60-ta „Grandinėlės“ ansamblui. Daugiau apie kolektyvą galite pasiskaityti jų tinklalapyje www.grandinele.lt

Nuotraukoje iš kairės stovi: „Grandinėlės“ šokėjos Monika Urbelytė (13 m.), Justė Gervytė (13 m.), Vėjūnė Butkūnaitė (11 m.) ir Ieva Baranauskaitė (12 m.).

Žydra van der Sluys

IŠLAIKYKIME ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KAPINES

Švento Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugija buvo įkurta 1968 metais.

Tikslai:

1. Išlaikyti lietuviškas religines tradicijas;
2. Prižiūrėti kapinių tvarką ir švarą;
3. Rengti kasmetinius mirusiųjų pagerbimo renginius.

Draugija kasmet suorganizuoja dvi mirusiųjų pagerbimo dienas: Atminimo (Memorial) dieną ir Vėlines.

Švenčių metu padedami padėkos ir pagarbos vainikai prie Šv. Kazimiero lietuviškų kapinių įkūrėjų paminklo, giedami tautiniai Amerikos ir Lietuvos himnai, lietuviška giesmė „Marija, Marija“, pasakomos prisiminimų kalbos apie garbiuosius mūsų tautos sūnus, besiilsinčius šiose Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Visų švenčių metu pagarbos apeigose dalyvauja gražiais paradiniais rūbais vilkintys Čikagos lietuvių šauliai ir skautai.

Renginiuose lankosi ir mirusiems pagarbą atiduoda ALTo, Amerikos lietuvių bendruomenės vadovai.

Maloniai kviečiame tapti draugijos nariais, nes daugelis Šv. Kazimiero lietuviško kapinyne kūrėjų jau seniai iškeliavo į Amžinąjį poilsį, kasmet retėja ir jų darbų tęsėjų gretos,

mažėja mūsų draugija, o taip norisi, kad kuo ilgiau išliktų lietuviškos tradicijos ir papročiai mūsų lietuviškame kapinyne – viename didžiausių pasaulio išeivijoje.

Junkitės į mūsų draugiją, nuoširdžiu darbu prisidėkite prie kilnių lietuviškų darbų, kad kuo ilgiau galėtume džiaugtis gražia ir tvarkinga mūsų visų būsimo Amžinojo poilsio vieta.

Nario mokestis pavieniams asmenims tik 3 doleriai, šeimoms – 5 doleriai.

Sklypų savininkų draugijos inf.

„Draugo“ knygynėlyje

„Sakalai parskrido. Julijonas Būtėnas atminties liudijimuose“

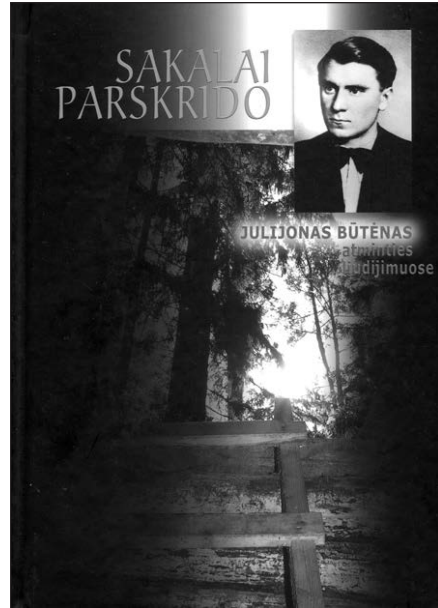
Šį kartą skaitytojams noriu pristatyti knygą „Sakalai parskrido. Julijonas Būtėnas atminties liudijimuose“, kurią Kaune 2008 metais išleido „Į Laisvę“ fondas.

Tai knyga apie žymų tarpukario Lietuvos žurnalistą tarptautininką, „XX amžiaus“ dienraščio redakcijos narį, karininką, prisiekusį ateitininką, rezistentą Julijoną Būtėną, kurį dar mena vyresnieji JAV gyvenantys lietuviai.

Julijonas Būtėnas nugyveno tik 36 metus, bet kaip tikras žurnalistas kovotojas mirtį pasitiko kovos lauke. Jis mirė kaip Lietuvos partizanas – Tėvynės laisvės kovotojas su ginklu rankose, vykdydamas kovinę užduotį. „Dosni Znavykijos žemė priėmė jo kraujo auką – didžiosios Rūdšilio girios pušys jį ligi šiolei tebesaugo. Toks jis įsirašė istorijos lapan – jaunas, trisdešimt šešerių, gyvastingumo, kurio nepajėgė net mirtis užgožti – enkavedistų išniekinto žuvusio Julijono veide tebežvelgia gyvybė – kupinas, teisėtai prašas atminimo“ – „Pratarmėje“ rašo Vitalija Kazilio-nytė.

Ši knyga – puikus J. Būtėno atminimo įamžinimas. Ji gimė nelengvai, surinkta po truputį, tačiau viską sudėjus gavosi gražus paminklas. Dabar nuo J. Būtėno atradimo tikrąja to žodžio prasme (apie jį Lietuvoje daugiau sužinota tik po Atgimimo atsivėrus spec. fondams didžiosiose Lietuvos bibliotekose). Tuomet ir prasidėjo ėjimas atminimo įtvirtinimo keliu.

Knyga prasideda Julijos Švabaitės-Gylienės eilėmis, skirtomis J.

Būtėnui. Toliau talpinami straipsniai apie šį Lietuvos patriotą, daugybė atsiminimų pažeria mokslo draugai, buvę bendradarbiai, artimieji, bendražygiai, tolimesni draugai, Lietuvos partizano dienų liudininkai.

Knygos pabaigoje – laiškai, dokumentai, trumpos žinios apie atsiminimų autorius, straipsnių bibliografija, sąvadas, asmenvardžių rodyklė.

Knygoje daug dokumentų kopijų, nuotraukų.

Knygos kaina — 20 dol. Ją galima įsigyti paštu, pridėdant 10.25 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L.A.

**„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500**